

KONEYRITTÄJÄ

5 vuotta koneyrittäjien asialla

Nro 2 • maaliskuu 2020

KOMATSU

www.sr-o.fi

UUSI WA475-10

TULE JA KOE

Moottoriteho 217 kW / 291 hv • Työpaino 25-28 t • Kauhan tilavuus 4,2-5,2 m³

Ota yhteyttä asiantuntijoihin:

PIRKKALA, Metallitie 6

Konemyynti 020 775 8410
Konevuokraus 040 450 9278
Huolto ajanvaraus 020 775 8430
Varaosamynti 020 775 8442
Tekninen neuvonta 020 775 8460

ESPOO, Minttupelto 7

Konemyynti 020 775 8483
Huolto ajanvaraus 020 775 8481
Varaosamynti 020 775 8482

OULU, Kaarnatie 28

Konemyynti 020 775 8473
Huolto ajanvaraus 020 775 8471
Varaosamynti 020 775 8472

 **SUOMEN
RAKENNUSKONE**

KONEYRITTÄJÄ

5 vuotta koneyrittäjien asialla

Nro 2 • maaliskuu 2020

PONSSE

PONSSE ACTIVE CARE -HUOLTOSOPIMUS

**KESKITY VAIN TEHOKKAASEEN JA
TUOTTAVAAN PUUNKORJUUSEEN**

**ACTIVE
CARE**

Maailman paraskin metsäkone tarvitsee huoltoa toimiakseen tuottavasti ja luotettavasti savotasta toiseen. Räätelöidyllä PONSSE Active Care -huoltosopimuksella ulkoistat metsäkoneesi huollot Ponsselle.

**MÄÄRÄAIKAIS-
HUOLLOT**

**ENNAKOIVAT
HUOLTO-
TOIMENPITEET**

LISÄPALVELUT

ACTIVE CARE

HUOLTOSOPIMUS
Uuteen tai käytettyyn
metsäkoneeseen

ACTIVE CARE+

HUOLTOSOPIMUS
Lisäturvalla uuteen
metsäkoneeseen

Kysy tarjous sinulle räätälöidystä Active Care -huoltosopimuksesta lähimmältä PONSSE-myyjältäsi!

A logger's best friend
www.ponsse.com

Mallit: S30, S45, S60, NTP10

**Eikä
maksa
paljon**

(soveltuu
n.15t
koneisiin)

S60 Kauhanpyörittäjä

- ns. karvalakkimalli – Hydraulinen lukitus. – MER17 rotaattori
- 4-kanavainen läpivienti (lukitus + 1/2 tuuman läpivienti lisähydrauliikalle.)
- Öljyntarve 40-60 l/min

**LEIKKAA
turvallisesti**

**MenSe RP-leikkureista
löytyy neljä kokoa:
RP4, RP6, RP8 ja RP10**

JD-413-V-Tec

Käyttäjien kommentteja:

"Ni har verkligen lyckats med V-TEC hjulen. Dom funkar kanon bra för mertredshantering och går mjukare än dom gummade stål hjulen, så vi är jättenöjda!"

(Olette todella onnistuneet V-TEC -rullien kanssa. Ne toimivat aivan nappiin joukkokäsittelyssä ja kulkevat kumitettuja teräsrullia pehmeämmin. Joten olemme todella tyytyväisiä!)

- Jocke Larsson,
Per-Hans Skogsentreprenad AB

**Pyörittäjät
useisiin eri
tarkoituksiin
halvalla.**

Mallit:
MER7, MER9, MER14,
MER17 ja MER21

Asennussarjat ja
rajattomasti pyörivät
hydrauliikan läpiviennit.

**VERKKO-
KAUPPA**

MenSe

POWER AT WORK

MenSe Oy | mense@mense.fi | Puh. 05 610 6900 | www.mense.fi

KONEYRITTÄJÄ

vuotta

5
PÄÄKIRJOITUS
Metsäteollisuus
sopimusratkaisuihin – lakot
loppuivat	18
JURISTIN KYNÄSTÄ
Oikein käytettynä
yrittäjäneuvos on
mainettaan parempi	30
Metsään tiedolla
johtamisen
työkaluja	40
Ranskalainen visiitti
– eteläpohjalainen metsä
kiinnostaa Bretagnen
aluetta
6
Monikoneet Konnu Ky
Metsäkoneurakoitsijasta
maarakentajaksi	20
Kymmenvuotias
Karelwood saa kiitosta
sopimusyrittäjiltä	32
Metsänhoidon
kasvinsuojelun
opiskeluaineisto
verkossa	42
SALAOJITUKSEN HISTORIAA
– risuojista muoviputkiin
8
Automaatio ja digitalisaatio
ovat hiipineet
talvikunnossapidon
arkipäivään	23
Kaivuriharvesteri
tehostaa kaluston
käyttöä	34
Jenz GmbH
– tasaista ja vahvaa kasvua	43
Marasta monopolituote ja
salaojituksen
yksinvalti
10
Vahinko ei tule kello
kaulassa, ei palovahinkokaan	24
Metsäkonetyön
tehokkuuden
seurannasta on
hyötyä kaikille
metsäkoneyrityksen
sidosryhmille	38
Mukavaa matkaseuraa	44
Tuote- ja palveluhakemisto
12
Paloturvallisuutta
tarkastustyökalulla	26
Motoajo keskittyä
tekemään sitä minkä
osaa	39
Ponteva perusjätkä	45
Tietoa
14
Kone-Hekkala Oy:
Kuusamolaisia pitkiä pinoja jo
50 vuotta	28
Suurempien puiden ja
parempien kielten pariin
Saksaan		

Hankkija on uusi Claasin tuotteiden maahantuojaja.

Esa Tynkkynen kantaa pylvää tien varteen, jossa ne nostellaan autoon.

Metsäkoneurakoitsijasta maarakentajaksi

Savonlinnan Vaahersalossa, aivan Punkaharjun kupeessa on vesistön ylittävä ilmajohto muutettu kaapeliksi energiayhtiön toimesta. Molemmilla puolilla vesistöä kaapelia on kaivettu maahan muutamia kilometrejä ja vesistön kohdalla upotettu järvenpohjaan. Kun ilmajohto muutetaan maakaapeliksi, saatetaan urakkaan sopia kuuluvaksi myös tarpeettomaksi jääneiden pylväiden poistaminen maastosta. Kesällä tähän ei useinkaan ole aikaa, joten pylväiden poistamista tehdään varsinaisen rakentamiskauden ulkopuolella, talviaikana. Kesällä 2019 tapahtuneen maakaapeloinnin ja pylväiden poiston urakoi Itä-Savon Koneyrittäjien jäsen Monikoneet Konnu Ky.

MARKKU LESKINEN

Jukka Konnu hankki ensimmäiseksi koneekseen vuonna 1986 Patu 30 prosessorilla varustetun Valmet traktorin, jolla alkoi karsimaan ja pätkimään metsäyhtiö Enson puita sekä kesäisin raivaamaan tienvarsia. Vuonna 1994 Valmet vaihtui harvesterilla varustettuun Farmi-Trac:iin, joka oli Normetin valmistama tela-alustainen kone. Kaksi viimeistä metsäkoneetta olivat Länkkärin kaurikuormaajia, joissa talvisin oli kiinni harvesteri ja kesäisin kauha, jolloin niillä saattoi tehdä myös kaivuutöitä.

Jukka Konnu kertoo sähkölaitoksille työskentelyn alkaneen sattumalta, kun paikallisen energiayhtiön edustaja oli tiedustellut voisiko Jukan normaalisti metsätöihin varustellulla kaurikuormaajalla käydä poistamassa muutaman pylvään maastossa. Tämän seurauksena yrityksen toimiala lopulta muuttui metsästä maarakentajaksi. Yksi syy toimialan vaihtamiseen oli ollut myös suurempiin urakointikokonaisuuksiin siirtyminen metsässä. Tämä olisi vaatinut konemäärän kasvattamista, johon Jukka Konnu ei halunnut ryhtyä. Vuonna 2003 Jukka hankki ensimmäisen ympäripyörivän kaivukoneensa, jolloin metsätyöt loppuivat kokonaan ja kesät ovat kuluneet maakaapelointitöissä.

Perhe yrittämistä

Monikoneet Konnu on maanrakennusalan perheyrittäjä, joka toimii Punkaharjulla ja sen

Tällä kertaa poistettavana oli kolmen pylvään ryhmä, jossa oli paljon haruksia, sillä ilmajohtot ovat lähteneet siitä ylittämään vesistöä.

Jukka ja Niilo Konnulla on pajallaan laite, jolla puristetaan hydrauliikkaletkuihin päät.

Tiehoitoautoilla ei ole ollut tänä talvena kiireitä.

lähiympäristössä. Jukka Konnun lisäksi yrityksessä työskentelee hänen puolisonsa Mirja ja poika Niilo sekä Esa Tynkkynen, joka hänkin on ollut jo lähes kymmenen vuotta yrityksen palveluksessa.

– Me miehet hoidamme koneilla urakoinnin ja Mirja hoitaa toimistotyöt, niiden lisäksi hän avustaa kesäisin maakaapeloinnissa ja muissa vastaavissa tehtävissä, kertoo Jukka Konnu.

Yrityksen laajentamisen esteeksi on muodostunut osaavan työvoiman puute. Yrittäjän kouluttaessa uuden työntekijän on vaarana, että oppimisen jälkeen työntekijä siirtyy suuremmille paikkakunnille, koska siellä on tasaisemmin töitä ympärivuoden.

Maakaapelointia energiayhtiöille

Niilo Konnu kertoo heidän tehneen Parikkalan Valolle kaapelointia seitsemän vuotta pääurakoitsijana.

Niilo on aloittanut kaivutyöt pienellä ympäripyörivällä kaivukoneella jo 15 vuotiaana traktorikortin saatuaan ja tilaajan annettua luvan, että nuorimies saa toimia työmaalla kaivukoneenkuljettajana. Matkat työmaalle Niilo ajoi traktorilla.

– Pari viimeistä vuotta kaapeloinnissa on ollut vähän hiljaisempaa,

mutta aikaisempina kesinä saatettiin maahan laittaa kolmekymmentä kilometriä kaapelia auralamalla ja kaivamalla, kertoo Jukka Konnu.

Hän on huolissaan siitä, että tänä päivänä kaapeliurakoinnissa ainoastaan hinta ratkaisee, aikaisemmin myös työnjäljellä oli merkitystä.

Vaikka kaapelointitöissä on välillä ollut hiljaisempaa, on tekemistä ollut teiden kesäkunnossapidossa esimerkiksi teidenvarsinen niitto, siltöjen pesua ja sorateiden sorastamista.

– Sorastukseen käytettäviä kiviaineksia ajamme kolmelta soranottoalueeltamme, kertoo Jukka Konnu.

Kallio- ja soraurskelajikkeiden murskauksen on käynyt tekemässä Lieksalainen Veljekset Kokkonen.

Tiehoitourakointia työyhteisliittymänä

Savonlinnan hoitourakan talvihoitotyöt toteuttaa työyhteisliittymä, johon kuuluu viisi yrittäjää, joilla on toistakymmentä autoa. Nyt menossa oleva talvi on jo kolmas. Jukka Konnu kertoo heidän olevan tyytyväisiä työyhteisliittymänä toimimiseen.

Valtion teiden lisäksi Monikoneet Konnu Ky auraa traktorilla metsäautoteitä metsäyhtiöille sekä kaupungille katuja ja kevyenliikenteen väyliä.

Raskaankaluston varaosia ja korjausta

Vuonna 2013 Konnut perustivat Konnun Paja Ay:n, joka toimii kotitalalla Putikossa. Yritys myy monenlaista raskaan kaluston tarviketta mm. työvaloja, kuorma-autojen lokasuojia, jarrukelloja ja valmistaa hydrauliikkaletkuja ym. Tarvikkeiden myynnin ohessa pajalla tehdään myös huolto- ja korjaustöitä. Pajan aukioloajat sovitaan puhelimitse asiakkaan kanssa, yleensä illaksi tai viikonlopuksi. Lähin raskaankaluston tarvikkeiden myyjä on Savonlinnassa.

Aikaa myös harrastuksille

Luulisi että kun yrityksessä on kolme miestä töissä ja kalustona neljä kuorma-autoa ja kaivukoneita sekä traktoreita ja vielä varaosaliike, ei aikaa jää harrastuksille. Mutta näin ei ole.

Jukalla ja hänen vaimollaan on palvelukoiraharrastus, joka vienyt heitä kilpailuihin jopa Lappiin. Koi-

rarotu on Tsekinpaimenkoira, joita 8-9 vuotta sitten oli Suomessa vain kaksi, toinen niistä Konnulla.

Niilo Konnu puolestaan kiertää puolisonsa mukana esteratsastuskilpailuissa, silloin kun se kalenteriin sopii. Tulevalle kesälle on tiedossa toistakymmentä kilpailua. Tallissa on kolme suomenhevosta. Niilo on myös sukupolvenvaihdon myötä kotitilansa isäntä, jolla viljelee viljaa ja heinää.

Jukalta tiedusteltaessa, mikä oli syy, miksi hän aikoinaan alkoi yrittäjäksi? Hän vastaa, että yrittäjän vapaus, joskus päivät ovat pitkiä välillä lyhyempiä. Itä-Savon Koneyrittäjiin liittymisestä tulee tänä vuonna kuluneeksi 25 vuotta.

Yrityksen ensimmäinen ympäripyörivä kone, jolla Niilo Konnu aloitti kaivutyöt 15 vuotiaana, on edelleen työkunnossa.

Automaatio ja digitalisaatio ovat hiipineet talvikunnossapidon arkipäivään

Tampereella järjestettyjen 33. Talvitiepäivien kansainvälisen seminaarin ohjelma kertoi selkeästi, että automaatio, reaaliaikainen mittausdata sekä muut digitaaliset ratkaisut alkavat olla arkipäivää talvikunnossapidon suunnittelussa.

Tampereen - ja koko Etelä-Suomen - lumitilanteesta huolimatta paikalle oli saatu jo muutama vuosi sitten esitelty Trecanin lumensulatusvaunu.

Kansainvälinen seminaari keräsi osallistujia Suomen lisäksi muista pohjoismaista sekä Baltiasta ja Venäjältä. Seminaari alkoi luennoilla Suomen jokin aika sitten uusituista talvihoidon toimintalinjoista, jonka jälkeen vertailtiin talvihoidon toimintaa ja kustannuksia Virossa, Latviassa ja Liettuaissa sekä kerrottiin teiden talvihoidosta Venäjällä, jossa maan laajuudella ja vaihtelevilla ilmasto-olosuhteilla on paljon vaikutuksia talvihoitoon.

– Ei ole olemassakaan yhtä ainoaa ratkaisua tehokkaaseen talvikunnossapitoon kaikkialla Venäjällä, totesi operatiivinen johtaja **Anna Klimentova** Russian Association of Winter Road Maintenancesta.

Tätä vaikeutta hän kuvasi Venäjän vaihtelevilla ilmasto-olosuhteilla, jolloin talvi voi kestää 20 - 260 päivää vuodesta tai keskilämpötila tammikuussa olla +6 celsiusasteesta aina -50 celsiusasteeseen. Venäjällä tienpitäjä on kehittänyt eri alueille sopivia suolaseoksia talvihoidon käyttöön.

Talvihoitoon autoilijalle oleellisesti näkyvästä osuudesta eli talvinopeusrajoituksista sekä ylipäänsä nopeusrajoitusten uskottavuudesta Suomessa ja kansainvälisesti kertoi turvallisuusinsinööri **Jaakko Klang** Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta.

– Yksi suurimmista kehityskoh-teista maailmalla ja Suomessa on saada tietöymäiden yhteyteen uskottavia liikennesopeuksia, totesi Klang.

Klang kertoi myös, että Suomessa on arvioitu talvinopeuksiin siirtymisen vähentävän loukkaantumiseen johtavia liikenneonnettomuuksia noin 36 kappaleella vuodessa ja kuolemaan johtaneita liikenneonnettomuuksia kahdeksalla kappaleella per vuosi.

Seminaarin Keynote-puhujat tulivat Norjasta ja Ruotsista kertomaan, kuinka Norjan tiehallinto on käynnistänyt projektin ”digitaalisen kaksosen” hyödyntämiseksi tienhoidossa. Digitaaliseksi kaksoseksi kutsutaan virtuaalimallia, jostain fyysisestä asiasta, kuten vaikka tienpätkästä, joka reaaliaikaisen tiedon avulla vastaa koko ajan fyysistä tosielämän vastinetta. Tällä hetkellä norjalaisilla on luotu erästä valtion valtatieen osasta digitaalinen kaksonen, jota täydennetään koko ajan.

Automaatio ja tilannetiedot tehokäyttöön

Tampereella Talvitiepäivien kaksipäiväisen kansainvälisen seminaarin esityksissä oli selkeänä punaisena lankana automaatio muun muassa autonomisten ajoneuvojen kehityksen muodossa sekä reaaliaikaisen mittauksen ja siitä saatavan tilannetiedon tehokkaampi hyödyntäminen talvikunnossapidossa niin maanteilla kuin kävely- ja pyöriteilläkin.

Traficomin **Ilkka Kotilainen** ja Arctic Machine Oy:n **Petteri Ter-vasmäki** kertoivat autonomisten ajoneuvojen sekä autonomisen tienhoitokaluston kehitystyöstä ja tutkimuksesta Lapissa. Autonomisten ajoneuvojen kehityksessä ja tutkimuksessa lumisissa ja jäissä olosuhteissa on ollut käytössä ihan merkittävästikin EU-rahoitusta. Tutkimusta on tehty neljässä eri tutkimuskokonaisuudessa, jotka keskittyvät muun muassa siihen, kuinka autonomiset ajoneuvot ”näkevät” riittävästi pysäkkeen tiellä ja kuinka ympäristöstä kerättävä tieto siirtyi autossa tarpeeksi nopeasti ja turvallisesti esimerkiksi 5G:llä.

Soukkio Oy:n muuta kalustoa eli hiekoituskauha sekä hiekoitusvaunu traktoriin kiinnitettyinä työnäytöksessä.

Autonomisten ajoneuvojen tutkimus on tietysti tulevaisuutta mutta enemmän nykypäivää ovat talvikunnossapidon ja ylipääntänsä kunnossapidon laatua parantavat tieverkon laserkeilaus, mobiili kitkanmittaus sekä tiesääasemat ja keli- ja liikennekamerat, joita muun muassa Destia Oy:n ylläpitämä Kelikeskus hyödyntää työssään eli esimerkiksi talvihoidon aloituskynnyksen määrittämisessä.

Talvipyöräilyn edellytyksiä on parannettu pohjoismaissa

Talvitiepäivien seminaarin pyöräilyn edellytyksiä käsittelevä jakso koostui puhujista Suomesta, Ruotsista ja Norjasta. Näissä puheenvuoroissa kerrottiin kaupunkipyöräien käytöstä talvella, suolattujen kävely- ja pyöriteiden rutiinintumisesta, pyöriteiden harjasuolauksesta sekä kuuman veden ja hiekan käytöstä kävely- ja pyöriteillä.

Anna Niska VTI:stä kertoi, kuinka Karlstadissa käynnistettiin laajempi projekti, jossa tutkittiin harjasuolausta pyörä- ja kävelyteillä. Suurin syy harjasuola-

uksen käyttämiseen pyöriteillä on, että suurin osa pyöräilijöiden loukkaantumisesta johtuu suoraan liukkaudesta.

Valmistautuminen harjasuolaukseen vaati pyöräilyreitistön läpikäymistä etukäteen, sillä kaikkia pyöriteitä ei otettu harjasuolauksen piiriin. Harjasuolauksen aloittamiseen vaikuttivat muun muassa pyöriteiden käyttäjämäärät, pyöriteiden kunto ja sen vierellä olevat puistot. Ennen tutkimusjakson aloitusta piti myös yhdessä urakoitsijan kanssa varastoida suola reittien varsille sekä optimoida suolanlevittimet kokemusperäisesti. Myös työtapoja eri lumitilanteissa käytiin lävitse. Tämän alustavan työn sekä toteutetun harjasuolauksen seurannan ja mittauksen pohjalta VTI ja urakoitsija ovat kehittäneet suosittelun suolan sekoitukselle eri levitinlaitteille, eri olosuhteissa.

Norjassa pyöriteiden kanssa on painittu suolaamisen pyörä- ja kävelyteille aiheuttamien routavaurioiden kanssa. Ongelmalliseksi asian tekee sen, että norjalaisten tutkimuksen mukaan suolaami-

nen sekä vähentää, että lisää routimista. Nyrkkisääntönä on, että jos pyörä- tai kävelytien päällyste on kunnossa niin suolaaminen vähentää vaurioitunutta, niin routiminen ja sen aiheuttamat vahingot voivat lisääntyä.

Pyöriteiden liukkaudentorjuntaan onkin Norjassa kokeiltu nyt suolauksen sijaan kuumavesihiekoitusta, jossa hiekoitusshiekkaan sekoitetaan hiekoituslaitteessa kuumaa vettä sopivassa suhteessa. Kuumavesihiekoituksen idea on, että sopivissa olosuhteissa hiekoitusshiekkaan sekoitettu kuumavesi sulattaa pyöriteiden päällä olevaa jääkerrosta ja hiekoitusshiekka tarttuu nopeammin jään pintaan luoden siihen karkean ja pitävän hiekoituskerroksen.

Kiteytetty kunnossapidon palaute: Aina tulee sanomista

Talveen liittyvä teiden kunnossapito herättää paljon intohimoja ja myös palautetta. Sekä Virossa, että Suomessa tienkäyttäjien palautetta kuunnellaan herkillä korvalla ja mielellään ennen kuin tulikivenkatkaisimmat kommentit päätyvät mediaan: televisioon, internetiin tai sanomalehtiin.

Suomessa asiakaspalautetta valtion teillä tehdystä talvihoidosta voi antaa palauteväylä.fi-verkopalvelussa. Tätä palautetta hyödynnetään laajasti talvihoidon kehittämiseksi mutta myös ihan päivittäisessä työssä. Virossa heidän Tiehallintonsa päätti taas alkaa tehdä yhteistyötä sekä sanomalehtiin, että television kanssa parantaakseen talvikunnossapidon mainetta. Tämä on tarkoittanut sekä tiehallinnon asiantunti-

joiden valmentamista esiintymään esimerkiksi televisiossa, että varsin kekseliäitä mainoskampanjoita teiden varsilla yhteistyössä mainostojien kanssa.

Aliurakoitsijoiden saamasta palautteesta ja pääurakoitsijan asettamien vaatimusten ristitulesta kertoi seminaariyleisölle **Jani Sihvonen** Puuppolan Konepalvelu Oy:sta. Hän kuvaili puolittain huumorilla, puolittain tosisaan, kuinka aliurakoitsijan pitäisi kumota jopa fyysikan lakeja, jos hän haluaisi pitää tilaajan ja pääurakoitsijan asettamista laatuvaatimuksista kiinni. Vaikka tilaajan laatuvaatimukset ovat kovat, niin myös tienkäyttäjät jättävät Sihvosen mukaan varsin tulikivenkatkuista palautetta heille tienhoidosta. Sihvonen tiivistikin kunnossapidon saaman palautteen seuraavasti:

- Aina tulee sanomista.

Tilaa- jien ja pääurakoitsijoiden kokemukset uudesta hoitomallista positiivisia

– Väylävirasto ja sen edeltäjät ovat jo vuodesta 2012 asti kehittäneet uutta urakkamallia maanteiden hoitoon. Urakkamallia on pilotoitu eri alueurakoissa vuodesta 2014 asti ja nyt olemme siinä tilanteessa, että lokakuusta 2020 lähtien valtion maanteiden hoidon 79:stä alueurakasta 30 toteutetaan uudella urakkamallilla, kertoi Väyläviraston kunnossapito-osaston johtaja **Magnus Nygård**. Yksi uudella urakkamallilla käynnistynyt maanteiden hoidon

urakka on Kuusamon alueurakka, jossa testattiin ja rakennettiin aivan uutta yhteistyötä ja ihmisten välistä kommunikaatiota kun urakka käynnistettiin. Uudessa urakkamallissa tilaaja sitoutuu entistä tiiviimpään yhteistyöhön urakoitsijan kanssa. Käytännössä se on voinut tarkoittaa esimerkiksi tilaajan edustajan sitoutumista olemaan urakoitsijan kanssa yhteisissä työtiloissa vähintään päivän viikosta, kertoi tilaajana toimiva **Joona Peltoniemi** Lapin ELY-keskuksesta.

Urakoitsijan edustajana toiminut **Ilkka Nissilä** YTT Suomi Oy:stä taas kertoi, että urakoitsijan kannalta yhteistyön hyödyt näkyvät erityisesti urakan hankinnoissa sekä töiden suunnittelussa. Hän pohti kuitenkin, että yksi uuden urakkamallin heikkouksista saattaa liittyä siihen, että uudessa urakkamallissa tilaaja on sopimusteknisesti laittanut urakoitsijan henkilöstön sitoutumaan yksittäiseen urakkaan, joka saattaa tulevaisuudessa aiheuttaa vaikeuksia henkilöstön ”lukkiutuessa” yhteen urakkaan, mikäli asiaan ei kiinnitetä huomiota.

– Tilaajana Väylävirasto haluaa jatkuvasti kehittää teiden kunnossapidon markkinoita ja toimintaa, Nygård tiivisti.

Erityisesti kuntatilaajille toi hie- man erilaista viestiä Snowek Oy:n **Antti Nikkanen**, joka esityksessään nosti esiin uuden ajattelumallin saamista tilaajille, kun puhutaan katujen puhdistuksesta.

– Katujen puhdistuksessa pitää siirtyä ajatteluun, jossa kysytään, että millä kilowattituntimäärällä saadaan puhdistettua mahdollisimman paljon katujen neliökilometrejä, Nikkanen tiivisti.

Nikkanen myös esitti toiveen, että kuntien kunnossapidon hankinnasta vastaavat edellyttäisivät tällaista laskelmaa puhdistusura-

Tunnustuksia talvihoidon aktiivisille toimijoille

Talvitiepäivillä jaetaan tunnustus- palkintoja henkilöille ja yrityksille pitkäaikaisesta toiminnasta talvikunnossapidon kentällä sekä työnäytösten yhteydessä esiintyville yrityksille, jotka esittelevät niissä kehittämänsä talvikunnossapitoon liittyvää tekniikkaa.

Kunnossapitäjä-tunnustuspal- kinto jaettiin tänä vuonna Destia Oy:n laatu- ja ympäristö- **Rauno Kuusela**lle. Kuuselalla on pitkä ura Destiassa, sen edeltäjässä Tielikelaitoksessa sekä konsulttina. Kuusela on ollut iso vaikuttaja siinä, että esimerkiksi tiesääkame- roita on alettu hyödyntää talvikunnossapidon valmiuden nostossa.

Talvihoidon urakoitsija -tun- nustuspalkinto myönnettiin tänä vuonna Espoon KTK:lle. Yritys on aktiivisesti kehittänyt tilaajan kanssa muun muassa kunnossapitodatan reaaliaikaista julkaisua kuntalaisilla ja työn ohjauksen läpinäkyvyyttä digitaalisten ratkai- sujen avulla.

Uusi aika koitti myös Talvitiepäivien työnäytöksissä, jossa palkittiin ensimmäistä kertaa polkupyörä.

Kyseessä ei ollut kuitenkaan ihan tavallinen pyörä vaan West Coast Road Mastersin toimitusjohtajan **Juha-Matti Vainion** esittelemä sähköpyörään asennettu kävely- ja pyöriteiden laadunvalvontaan käytettävä laite, joka mittaa muun muassa kitkaa.

Työnäytösten kunniamaininta myönnettiin Soukkio Oy:lle. Kunniamaininta tuli Soukkio Oy:n kehitystyöstä, jossa tienhoitokalustoa eli nykyaikaista lanaa on paranneltu ympärivuotista käyttöä ajatellen toimimaan esimerkiksi polanteen tasaamisessa talvihoidossa.

VILLE JÄRVINEN

Vahinko ei tule kello kaulassa, ei palovahinkokaan

Konepalosta aiheutuu aina haittaa ja yleensä palo sattuu siihen hankalimpaan hetkeen. Metsäkonepalvelu Oy:n hakkuukone vahingoittui kesälomakauden aikaan, jolloin tuotanto pyörii muutoinkin vajaalla henkilöstöllä.

Tämä on kuvituskuva, joka ei liity artikkeliin.

Hakkuukone pyöri kahdessa vuorossa ja kun kone oli viikon verran pois tuotannosta, kahden kuljettajan työt piti järjestellä uudelleen.

– Ja mistäs löytyy keskellä kesälomia korvaavaa työtä, kysyy vahinkoa selvittelyt yrityksen korjuun ohjauksesta vastannut **Teemu Tolppa** ja muistelee, että taisi toinen työntekijä olla muutama päivän kotona vahingon johdosta.

– Joka tapauksessa kyseessä oli iso palapeli, kun korjuutöitä piti järjestellä uudelleen. Varsinkin kun palo sattui kesälomien aikaan, jolloin toimitaan muutoinkin pienemmällä porukalla. Kaikkineen taisin olla viikon verran puhelimessa järjestellen asioita asiakkaan, vakuutusyhtiön, ylimääräisten konesiirtojen, koneen korjauksen, ajokoneiden ja kuljettajien töiden kanssa, Tolppa kuvailee palon vaikutuksia. Senkin ajan olisi ilman paloa voinut käyttää johonkin järkevämpään.

– Lisäksi palo aiheutti epävarmuutta. Vaikka kone korjattiin, jää epävarmuus siitä, onkohan kaikki saatu korjattua. Vai voiko kone rikkoutua myöhemmin. Sinälläänhan palovahinko ei ollut iso, ja sammuttimen jauhe saatiin puhdistettua. Mutta jäikö sitä jonkin sähkölaitteisiin tms aiheuttamaan lisäharmia kesken seuraavien kiireiden.

– Onneksi vahinko ei sattunut kaikkien kriittisimpään toimitusketjuun. Jos esimerkiksi juna olisi ollut odottamassa korjuuketjun puita, viiveestä johtunut vahinko olisi voinut aiheuttaa koko toimitusketjulle, aina asiakkaalle asti, Teemu Tolppa pohtii.

Keskinivelestä se lähti

Vähän käytetty, Metsäkonepalvelulla alusta asti ja huoltosopimuksen piirissä ollut hakkuukone syttyi palamaan elokuussa 2018 Hauholla. Kyseessä ei ollut iso palo. Kuljettaja haistoi savun ja huomasi liekit keskinivelen tietämillä sekä sammutti palon omin avuin, jauhesammuttimella. Lisäksi palokunta kävi varmistamassa palon sammuneen. Koneen kuljettaja toimi tilanteessa hyvin, niin kuin pitikin.

– Palon syttymissyys jäi loppujen lopuksi selvittämättä. Keskinivelen kohdalla kulkee pitkiä sähkökaapeleita. Oletettavasti johto on hangannut johonkin kulmaan ja eriste rikkoutunut. Kesä oli kuiva ja pölysevä. Vaikka koneita puhdistetaan säännöllisesti, pölyä kertyy jatkuvasti. Teemu Tolppa arvelee, että rikkoutunut sähköjohto on aiheuttanut kipinöintiä, josta pöly on syttynyt lopulta palamaan. Onneksi konepalo ei aiheuttanut lisäksi metsäpaloa.

– Palotapahtuma oli lyhyt. Silti lämpö vahingoitti nivelessä kulkevia johtoja ja hydrauliletkuja. Koneen etupäästä taakse kulkee pitkiä hydrauliletkuja, kaikki kyseiset letkut piti vaihtaa. Lisäksi jauhesammuttimen jauhe turmelee sähköliittimiä, joten niitäkin piti vaihtaa runsaasti.

– Vahinko sattui kaukana metsäautotieltä. Deeren asentajat tekivät metsässä päivän töitä uusien johtosarjoja, jotta kone saatiin ylipäättään liikkeelle ja pois metsästä. Kun kone oli saatu siirtämään metsäautotien varteen, laitettiin se lavetille ja Tampereelle korjaukseen. Kokonaisuudessaan koko operaatio kesti viikon, jona aikana hakkuukone oli pelistä pois.

Palovahingon IF korvasi pikaisesti, vakuutusehtojen mukaan. Vahinkoina yritykselle jäi omavastuu itse palovahingon korjaamisesta, tuotannon menetys viikon ajalta sekä kaikki vaiva ja kulut, jotka syntyivät ylimääräisistä järjestelyistä, koneiden siirroista jne. Teemu Tolppa arvioi kaiken palovahingon päälle tulleen vaivan ja kulujen olleen kustannuksiltaan 10 000 euron kokoluokkaa laskien mukaan yrittäjän oman ajan käytön. Ne jäivät kokonaisuudessaan yrityksen vastattavaksi.

”Säästän monta tuntia päivässä, kun ei tarvitse poistua ohjaamosta!”*

Uuden sukupolven täysin automaattinen pikakiinnitysjärjestelmä, Rototilt QuickChange™, on täällä! Pikakiinnikkeisiin, rototiltteihin ja työlaitteisiin. Uraauurtava tekniikka ja innovatiiviset ratkaisut tarjoavat sinulle pitkän käyttöiän, korkeimman mahdollisen turvallisuuden ja parhaan kokonaistaloudellisuuden.

Tulevaisuus on täällä.

- Jopa 50 % korkeampi hydraulivirtaus
- Markkinoiden pisin käyttöikä
- Innovatiiviset turvallisuusratkaisut
- SecureLock™ vakiona
- Estää rototiltin turhan kulumisen

rototilt.fi

*Katso, mitä mieltä kuljettajat ovat rototilt.fi/quickchange

TYÖKONEET VARUSTAA METSÄTYÖ.

Meiltä löydät kattavan tuotevalikoiman.

Photo by: NOKIAN, Alexey Polyanskiy, Siberian Timber Industry Journal

Paloturvallisuutta tarkastustyökalulla

Mitä enemmän käyttötunteja tulee koneeseen, sitä paremmin tulee huolehtia paloturvallisuudesta. Koneen ikääntymisen myötä riskikohteiden määrä lisääntyy, toteaa riskipäällikkö Jarmo Neuvonen IF:stä. Toimitusjohtaja Antti Ihalainen Metsä-Weljet Oy:stä jatkaa ajatusta todeten, että mikäli aikoo töitäkin koneilla tehdä, on niitä hyvin huollettavakin.

Jarmo Neuvonen (vasemmalla) tarkistaa Metsä-Weljet Oy:n metsätraktorin akkujen päävirtakaapeleita, releitä ja sulakkeita. Antti Ihalainen yrityksestä seuraa. Kuvassa myös tietokone, jonka avulla käytettiin IF:n kehittämää paloturvallisuustyökalua.

Koneen hytti on nostettu ylös. Sen alta tarkistetaan sähköjohtojen ja putkien läpivientien kuntoa sekä hytin alle mahdollisesti kertynyttä palokuormaa.

Keskustelua koneiden paloturvallisuudesta, riskeistä ja huollon tärkeydestä käydään samalla, kun Metsä-Weljet Oy:n vuosimallin 2013 metsätraktori Ponsse Elkiin tehdään paloturvallisuustarkastusta yrityksen konehallilla Joroisissa. IF:n kehittämä koneiden paloturvallisuuden tarkastustyökalu on käytössä ohjaamassa tarkastuksen tekemistä.

– Paloriskien määrä lisääntyy koneen omistajien määrän lisääntyessä, **Jarmo Neuvonen** toteaa. Ensimmäisen ja toisen omistajan kohdalla riskit ovat yleensä vielä paremmin hallinnassa, mutta kolmannesta omistajasta alkaen koneisiin tehty oma-toimikorjaukset lisääntyvät ja samalla paloturvallisuuteen liittyvät riskit kasvavat, hän perustelee.

Neuvosen kokemuksen mukaan myös toimialalla on merkitystä. Maarakennusallalla koneista pidetään huolta paloturvallisuuden näkökulmasta hieman heikommin kuin metsäkonealalla. Palo on aina suuri harmi yrittäjälle, **Antti Ihalainen** lisää.

Tarkastuksen kulku

Metsä-Weljet Oy:n hallille on sovittu tehtäväksi metsätraktorin paloturvallisuustarkastus. Koneita huolletaan muutoinkin, joten tarkastus saadaan tehtyä kuivissa sisätiloissa.

– Omiin koneisiin kannattaa tehdä paloturvallisuustarkastus samalla kun kone on muutoinkin auki huollon vuoksi. Esimerkiksi läpiviennit on silloin helpompi tarkistaa, Jarmo Neuvonen huomauttaa.

Tarkastus aloitetaan kahvipöydän ääressä. Neuvonen avaa netin kautta tarkastustyökalun ja lisää lomakkeelle perustiedot sekä yrityksestä että tarkastettavasta koneesta. Yrityksen sähkö-

postiosoitteen lisääminen varmistaa sen, että tarkastusraportti tulee myös yrittäjälle. Sitten siirrytään hallin puolelle, koneen luokse.

Tarkastus etenee työkalun mukaisessa järjestyksessä. Ensimmäinen käydään läpi koneen sähköjärjestelmää ja aloitetaan sieltä, missä virrat ovat suurimmat eli päävirtajohtojen ja akun luota. Antti Ihalainen aukaisee konepellin. Akuston suojakansi aukaistaan.

– Päävirtakaapelit ovat kunnossa, Neuvonen toteaa. Releet ja sulakkeet ovat erillisessä muovikotelossa akun päällä ja kotelon toinen korvake on rikkoutunut, mutta se on korjattu, Ihalainen näyttää. Jarmo Neuvonen toteaa, että asia on kunnossa, mutta jos kotelo olisi rikki, se voisi pudota akun päälle ja tärinässä alkaisi hankaamaan akun kaapeleita. Päävirtakaapeissa, laturin ja startin johdoissa kulkee voimakas virta, siitä saattaisi syntyä paloturvallisuusriski.

Seuraavaksi kurkataan moottoritilaan ja tarkastetaan sen sähköjärjestelmiä. Koneen hytti nostetaan ylös ja Neuvonen nousee koneen lokasuojalle ja silmäilee valaisimen avulla hytin alle.

– Hytin alusta on siisti. Putkien ja sähköjohtojen läpivientien tietämillä ei ole sinne kertynyttä palokuormaa eikä öljy- tms vuotoja, jotka lisääisivät paloriskiä, Neuvonen havainnoi. Ihalainen lisää, että kone on pesty parisen kuukautta aikaisemmin.

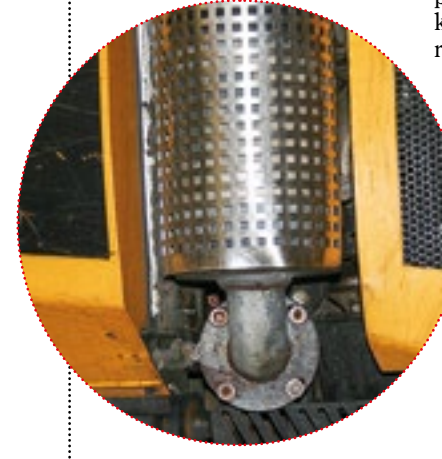
Kun koneen hytin alusta ja moottoritila on saatu tarkastettua, siirrytään keskinivelen pariin. Metsätraktorin keskinivelen läpi menee jonkin verran sähköjohtoja ja hydraulikan putkia, jolloin keskinivellessä mekaaninen rasitus kohdistuu niihin. Hankautumista voi syntyä paloriski, tästä syystä keskinivelen läpivientien säännöllinen tarkastus on tärkeää. Hydraulikan öljyvuodot keskinivelen alueella voivat myös lisätä paloriskiä.

Tarkastettavan koneen keskinivelen tietämillä ei havaita ongelmia. Laipan kulma on syönyt jonkin verran yhtä hydraulikkaletkua. Let-

kujen suojaksi kierretty spiraa-li valuu tärinän myötä alemmas eikä ulotu suojaamaan kyseistä letkua. Neuvonen kehottaa pitämään silmällä letkun kulumista.

Sitten tarkistetaan koneen lisälämmittimen lämpösuojan pakoputki tulee ulos sivusuunnassa eikä alta ja pakoputken pää on suojattu rutilällä.

– Joissakin koneissa pakoputki voi tulla ulos alasuuntaan ja silloin on erityisenä vaarana, että pakoputkeen työntyy palavaa materiaalia maastossa ajettaessa, Jarmo Neuvonen kertoo kokemuksistaan paloturvallisuusriskeistä. Antti Ihalainen lisää, että lisälämmittimet käydään läpi ja huolletaan syksyllä ennen lisälämmittimen käyttöä.

Kuvassa koneen pakoputken päällä oleva lämpösuojajärjestelmä. Sillä on taipumusta mennä kolhuille, jolloin pakoputken ja lämpösuojan väliin voi kertyä palavaa materiaalia.

Keskustelussa todetaan, että lisäksä voisi olla hyväksi olla vieressä katsomassa, kun lämmitin on ensi kertaa syksyllä käytössä. Ihalaisen mukaan yrityksen whatsapp-ryhmässä muistutetaan syksyllä lisälämmittimien tarkistamisesta. Webaston todetaan olevan ok.

Neuvonen kiinnittää huomiota moottoripeltien sammutinaukkojen teippauksiin. Teipit ovat osin kuluneet, jolloin niiden löytymisen palotilanteessa pimeällä voi olla hankalaa. Sammuttimet todetaan olevan tarkastettuihin.

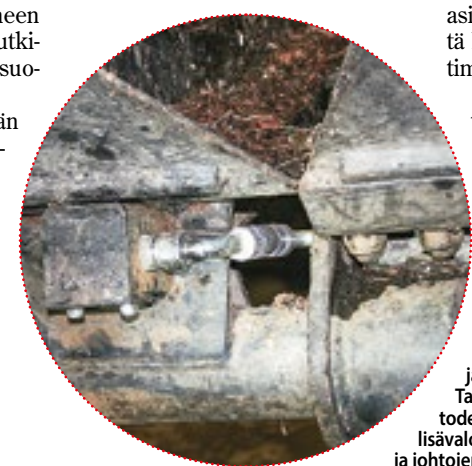
Antti Ihalainen viittaa koneen ympäri kierrettäessä pakoputken ympärillä olevaan lämpösuojajärjestelmään.

– Suoja on ala- ja yläpäästään avoin. Sillä on kuitenkin taipumus rutistua paikoilleen kasaan, jolloin se alkaa keräämään roskaa sisäänsä. Ja

kun pakoputki kuumenee, palo voi saada siitä alkunsa.

Metsätraktorin takana on jälkiasennetut lisävalot. Neuvosen mukaan sähkön otto valoille on tehty ja suojattu hyvin.

Tarkastuksen lopuksi koneeseen tehdään vielä päällipuolinen katsaus. Koneen alla ei ole vuotoja ja kun konetta on putsattu säännöllisesti, palokuormia ei ole kertynyt. Neuvonen katsastaa vielä koneen askelmat, jotka nekin ovat ok. Työturvallisuuden kan-

Metsätraktorin perään on asennettu jälkikäteen lisävalot. Tarkastuksessa todettiin, että lisävalojen sähkön otto ja johtojen suojaus on tehty asianmukaisesti.

nalta on tärkeää, että askelmassa on liukuesteet. Lisäksi keskustellaan huoltotoimenpiteistä.

– Kone on omassa huollossa, Ihalainen toteaa. Siihen tehdään normaalin vaihtovälin mukaiset öljynvaihdot eikä konerikkoja ole juurikaan ollut. Neuvonen lisääkin, että öljynvaihdoilla ja säännöllisellä huollolla on keskeinen merkitys rikkovakuutusyhtiön yhteydessä. Rikkovahinkojen yhteydessä otetaan yleensä öljynäyte ja turhan usein tulee todettua, että öljyä ei ole vaihdettu asianmukaisesti tai ne eivät täytä koneen öljyille asetettuja vaatimuksia.

Lopuksi merkittiin muistiin, että tarkastus aloitettiin klo 12:40 ja se päätettiin klo 13:40. Eli tarkastus kesti tasan sen ajan kuin sen on arvioitu kestävänkin.

Mikä paloturvallisuustarkastustyökalu

IF on kehittänyt nettipohjaisen paloturvallisuuden tarkastustyökalun. Työkalu löytyy IF:n nettisivuilta osoitteesta www.if.fi/koneyrittajat. Työkalu on tarkoitettu työkaluun paloturvallisuuden arviointiin. Sillä pyritään ehkäisemään palovahinkoja sekä siitä koneyrityksille johtunutta haittaa.

Mikäli IF:n asiakas sekä koneyrityksen liiton jäsen teettää tarkastuksen koneen huollon yhteydessä, ulkopuolisessa huoltokorjaamossa, IF korvaa huoltoyhtiölle tarkastuksen tekemisestä aiheutuneen 70 euron kulun.

Tarkastus kestää noin tunnin ja sen voi teettää tarkastustoiminnan piirissä olevilla korjaamoilla. Listaus korjaamoista löytyy yllämainitulta nettisivulta. Jos käyttämäsi korjaamo puuttuu listalta, ole yhteydessä IF:n Jarmo Neuvoseen, jarmo.neuvonen@if.fi. Lista on täydennettävissä, kunhan kyseinen korjaamo perehdytetään tarkastuksen tekemiseen.

Jo huoltoa tilattaessa on syytä sopia tarkastuksen tekemisestä, jotta korjaamo voi varata sille tarvittavan ajan omiin aikatauluihinsa.

Tarkastuksesta tulee sen teettäneelle yritykselle raportti. Jos tarkastuksessa havaittaisiin puute ja sen jälkeen koneelle sattuisi palovahinko, IF vakuuttaa, että raportin tietoja ei käytetä asiakasta vastaan korvauskäsittelyssä.

Mikäli huollat koneita omatoimisesti, tarkastustyökalu on myös käytettävissä.

LAHDEN MESSUT

Näyttelyrakenteet, tekniikka ja kalusteet FinnMETKO 2020 -tapahtumaan

Kysy lisää:
jjyri.behm@kokolahti.fi
mari.borgman@kokolahti.fi

Kalusto rivissä viime kesän vuosihuollon aikaan. Kuva: Kone-Hekkala Oy

Kone-Hekkala Oy:

Haavereitakin on sattunut, kuorma kumollaan vuonna 2016. Kuva: Kone-Hekkala Oy

Kuusamolaisia pitkiä pinoja jo 50 vuotta

"Olen syntynyt korvessa Koillismaaan." Näin alkaa yksi Ahti Hekkanen mielikappaleista, Koillismaaan kaipuu -valssi. Laulu osui kohdilleen myös ystävänpäivänä Kuusamo-opistolla, jossa juhlittiin Ahti Hekkanen elämäntyötä ja Kone-Hekkala Oy:n sukupolvenvaihdosta.

SIRPA HEISKANEN

Keskuskauppakamarin kultainen elämäntyömerkki luovutettiin Ahti Hekkalalle ystävänpäivänä, vierellä Kaarina Väisänen.

Ahti osallistui pienestä pitäen kotitilan töihin. Kuva: Kone-Hekkala Oy

Ahti Hekkalalle luovutettiin tilaisuudessa Keskuskauppakamarin kultainen elämäntyömerkki. Se myönnetään vähintään 30 vuoden työstä elinkeinoelämässä. Ahti Hekkala aloitti yrittäjänä vuonna 1968. Nyt reilun puolivuosisataa myöhemmin yritys on vahva ja vakaasti jo seuraavan sukupolven, Ahdin pojan **Ville Hekkanen** käsissä. Ville Hekkala aloitti yrityksessä kuljettajana heti peruskoulun jälkeen vuonna 1990. Vuonna 2003 hänestä tuli osakas, kun yritysmuoto muutettiin avoimeksi yhtiöksi. Osakeyhtiö perustettiin lokakuussa 2008 nimellä Kone-Hekkala Oy.

Nykyisin Kone-Hekkala korjaa kolmella korjuuketjulla puuta pääasiassa Kuusamon, Taivalkosken ja Suomussalmen alueella, liikevaihto on reilun miljoona euroa ja tulostakin syntyy. Yritys työllistää kahdeksan kuljettajaa.

Ahti Hekkala korostaa työntekijöiden merkitystä.

– Työntekijät ovat metsäkoneyritykselle tärkeitä. Meillä on ollut hyviä työmiehiä. Kun siinä onnistuu, pärjää kyllä, Ahti sanoo.

Eikä tarvitse kuin seurata hetki Ahdin ja talon pitkäaikaisimman työntekijän **Jukka Niemelän** välistä sanailua huomatakseen, että Ahdin sanat todella ovat aitoa arvostusta eivätkä pelkkää juhlapuhetta. Niemelä on ollut Hekkalalla töissä yli 35 vuotta.

Ensimmäisen työntekijän Ahti palkkasi ajohommiin jo vuonna

Pitkiä pinoja kuusamolaisittain. Kuva: Kone-Hekkala Oy

1974. Tuolloin yrityksen koneena oli MF Robur. Roburin pohjana oli Massey-Fergusonin teollisuustraktori, joka oli Rovaniemen Konepajalla varusteltu metsätraktoriksi. Massikkaan Ahti oli metsässä luottanut jo ennen Roburia. Yrityksen ensimmäisenä "metsäkoneena" oli käytetty MF165-maataloustraktoria, johon oli asennettu puolitelat ja joutsalainen nosturi.

Luonnonsuojelijat valtasivat moton

Alkuaikojen urakanantajana oli Rauma-Repola. Pisin asiakassuhde Hekkalloilla on Kuusamon Yhteismetsän kanssa. Tänä päivänä toinen suuri asiakas Yhteismetsän rinnalla on Metsähallitus.

Molempien asiakkaiden, Kuusamon Yhteismetsän ja Metsähallituksen työmailla Hekkalat ovat joutuneet myös luonnonsuojeluaktiivisten toimien kohteeksi. Ensimmäisellä kerralla vuosina 1994–1995 metsäkiistat koskivat Yhteismetsän alueita. Tuolloin luontoaktivistit valtasivat hakkuutyömaalla Hekkaloiden moton. Varsinaista kiistaa metsäalueista ja niiden käytöstä ratkottiin pitkään eri tahoilla ja oikeusasteissa, ja ratkaisukin lopulta saatiin, vaikka aikaa siihen pa-

loi. Hekkalloille metsätyön häirintä hakkuilla aiheutti kustannuksia, ja aikanaan luontoaktivistit tuomittiin hovioikeuden päätöksellä korvaamaan moton seisottamisen kuluja.

Vastaavanlainen tapahtuma osui Hekkalloille toisenkin kerran, kun Metsähallituksen mailla vuonna 2009 puhkesi metsäkiista. Luonto-Liiton metsäryhmä esti hakkuiden jatkamisen Suomensalmen Riuskan alueella ja poliisia tarvittiin paikalle turvaamaan tilannetta.

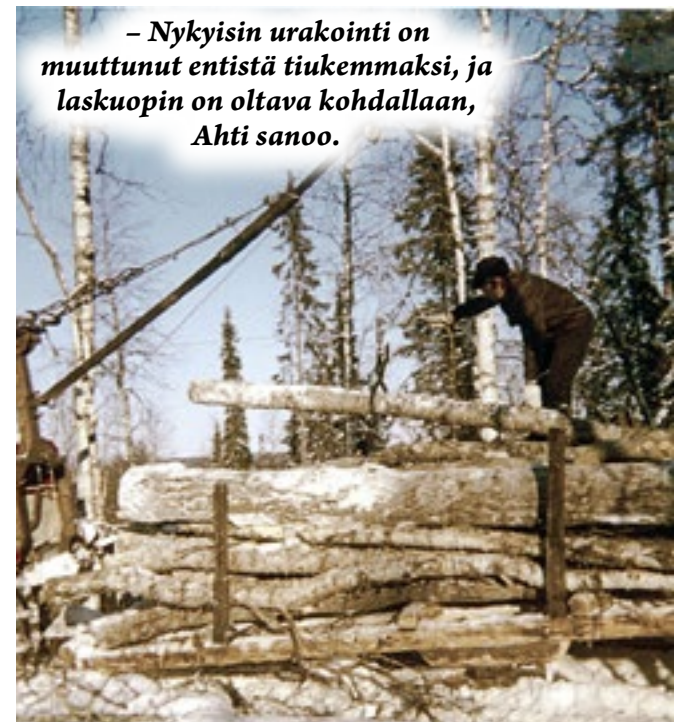
Uusi kone paikalle päivässä

Ahti Hekkala oli jo koulussa hyvä laskemaan ja hyvään laskupäätä on tarvittu yritystoiminnassa.

– Nykyisin urakointi on muuttunut entistä tiukemmaksi, ja laskuopin on oltava kohdallaan, Ahti sanoo.

Toinen selkeä muutos urakoinnissa on tietysti koneiden huima tekninen kehitys ja siitä Ahti on uransa aikana nähnyt monta vaihetta. Roburin jälkeen ajokoneina on ollut mm. Volvon iso-Nalle ja Lokomon 909 -koneita useampikin ennen talossa alkanutta vihreää kautta, jonka aikana on siirrytty Timberjack 1010B:stä nyky-

– Nykyisin urakointi on muuttunut entistä tiukemmaksi, ja laskuopin on oltava kohdallaan, Ahti sanoo.

Alkuaikojen puunkuormausta siimanosturilla. Kuva: Kone-Hekkala Oy

seen Deeren 1210G:hen. Hakkuupuolella lähdettiin Kockums 850:stä Lokomoitten kautta samalle vihreälle tielle: Timberjackin 1270B:stä on tultu nykyiseen Deeren 1270G:hen.

Reilusti yli kolmekymmentä metsäkoneella on Ahtikin urallaan hankkinut ja kuten kaikki konemiehet, hän muistaa tarinoita niistä kaikista.

– Timberjack 1270B -hakkuukone tuli uudenvuodenaattona 1999 suoraan työmaalle Kuivaniemelle, muisti Ahti heti koneen kuvan nähdessään.

Herkullisin tarina liittyy Timberjack 1010B -ajokoneen ostoon vuodelta 1998. Ahdilta oli juuri ajokone lauennut palstalle, sen etupää oli pettänyt, ja korvaavaa konetta tarvittiin kiireellä. Pikaisesti oli soitettava tutulle konekauppialle, olisiko tilalle jostain ajopeiliä. Ahti lupasi ostaa koneen sillä

ehdolla, että se saadaan heti saman päivän aikana. Konekauppias toimi ripeästi ja aamulla oli uusi kone metsässä.

– Se oli kuumaa aikaa se, Ahti naureksii.

Paitsi itse koneet, myös tietotekniikka on kehittynyt huimin harppauksin. Tietotekniikan lisääntyminen koneissa ja puunkorjuussa on Ahdin mielestä hyvä asia.

– Kun tietotekniikka on lisääntynyt, ei enää tarvita metsässä lapun tuojia. Ennen oli metsässä miehiä niin, että toisiinsa lankesivat. Nykyään saa olla leimikoilla ihan rauhassa, ei näy ketään, Ahti tuumaa.

Ahti Hekkala täytti viime syksynä 70 vuotta. Vaikka yrityksen johtaminen on jo Villen vastuulla pääosin ja Ahti "jähdyttelee", ei hän malta töistä poissa pysyä. Huoltohallilla riittää puuhaa ja joskus on päästävä konettakin ajamaan. Isän ja pojan suhde toimii, ja päivittäin he soittelevat keskenään yrityksen asioista. Hekkalat pitävät huolta, että pitkiä pinoja syntyy jatkossakin.

– Se etu täällä meillä on, että leimikot ovat isompia kuin etelämaassa. Koneet eivät turhaan lavetin päällä lepäile, Ahti sanoo.

Ystävänpäivänä juhlittiin Kuusamo-opistolla Ahti Hekkanen elämäntyötä ja Kone-Hekkanen puolta vuosisataa. Lämminhenkisessä juhlassa olivat mukana Ahdin lapset Jaana, Ville, Ulla ja Heli perheineen, yrityksen kuljettajat sekä Metsähallituksen, Kuusamon Yhteismetsän ja Pitkäaikaisen konekumppanin John Deeren edustajat. Kuvassa oikealta: Villen tytär Veera, Ville, Ahti, Kaarina Väisänen ja Jaana.

TAPIO HIRVIKOSKI

Inkoon Hakepalvelu Oy luottaa tulevaan

**Inkoon Hakepalvelu Oy luottaa tulevaan ja investoi uuteen hakkuriin.
Jenz HEM 853 tuli vuoden vaihteen tienoilla työmaalle. Nyt yrityksessä on kolme hakkuria.**

Inkoon Hakepalvelu Oy on perustettu 2013. Kokemusta energia- ja haketustoiminnasta on paljon pidemmältä aikaa. Hallituksen puheenjohtaja **Bengt Öhberg** on aloittanut energia-alan yritystoiminnan jo 1995. Toimitusjohtaja **Oskari Kalsola** tuli toimintaan mukaan 2013.

Yritys investoi nyt uuteen Jenz Hem 583 mobiilihakkuriin, jonka toimitti **Jukka Humalainen** Ideachip Machinelta. Bengt on ostanut Jukalta ensimmäisen Jenzin jo 1998. Yrityksellä on tällä hetkellä myös Jenz Hem 582 sekä Brucks hakkurit.

Oskari Kalsola kertoi, että kolmannelle koneelle oli tarvetta jo pidemmän aikaa. Luottoa puuenergian tulevaisuuteen on, joten uusi kone päätettiin hankkia nyt.

Myös toimitusvarmuus kasvaa uuden kaluston myötä. Lisäksi uusia asiakkaitakin uskotaan nyt ottaa luottavaisemmin mielin.

Yrittäjät ovat tähän saakka työskennelleet kahdestaan yrityksessä. Jatkossa lienee tarve ottaa myös lisää henkilöitä, arvelee Oskari Kalsola.

Jenz Hem 583

Uusi kone on Mersun alustalle rakennettu Jenz Hem 583 mobiilihakkuri. Mersu on 6-pyörävetoinen ja 510 hevosvoimainen MB Arocs 3351 alusta. Hakkurin moottori puolestaan on 530 hevosvoimainen Mersu.

Uutta tässä koneessa on hydraulinen heitin ja se, että heittimen hydraulikka otetaan auton moottorista. Hakkurin moottorin kaikki teho saadaan nyt pelkästään hakkurin rummulle.

Auton moottorista otetaan tehoa täyden voiman ulosotolla suoraan vauhtipyörältä. Vauhtipyörältä voiman ulosotto menee kardaaniin pumpulle, jonka teho on noin 200 hevosvoimaa. Siitä voima siirtyy hydraulisesti heittimelle.

Nosturin voima otetaan normaalisti auton vaihteiston ulosotosta.

Heitin on hydraulitoiminen ja sen myötä myös tehokkaampi. Hydraulitoimista heitintä voi nyt säätää hakkurin ohjaamosta, niin tehon kuin suuntauksenkin osalta. Heitin toimii siististi, hake ei roisku ympäriinsä, kun sitä säätää työn edetessä ja hak-

keen kosteuden mukaan. Märkä hake tarvitsee tehoa enemmän kuin kuiva.

Auton moottoria hyödyntämällä saadaan nyt 30-40 prosenttia enemmän haketuskapasiteettia. Parhaimmillaan koneella saadaan yli 330-340 kuutiota hakea tunnissa. Kone on fyysisesti pienikokoinen, mutta sopii kapasiteettinsa puolesta hyvin terminaalikoneeksi.

Mobiilihakkurin kokonaispaino on noin 33 tonnia.

Työtä myös Suomeen

Tällaisen Jenz Hem 583 koneen valmistaminen ja kokoaminen tuo merkittävän määrän työtä myös Suomeen. Ideachip Machine rakentaa kokonaisuuden Mäntyharjulla omissa tiloissaan. Alusta-auto tulee Veholta ja nosturi VTA-Tekniikalta. Mäntyharjulla näihin rakennetaan täyden voiman ulosotto kardaaneineen ja pumppuineen sekä rakennetaan nosturipukit. Palonsammutuslaitteiston toimittaa Dafo. Myös Webasto asennetaan autoon.

Kaikkiaan Suomessa tehdään työtä noin 1000 tuntia, ennen

kuin kone on valmis toimitettavaksi asiakkaalle. Tässä on mahdollista toteuttaa asiakaskohtaisiakin toiveita hyvin.

Haketuspalvelua Länsi-Uudellamaalla

Inkoon Hakepalvelu Oy:n toiminta on haketuspalvelua, yritys ei osta tai myy hakea, kertoi Oskari Kalsola.

Hake menee Länsi-Uudenmaan alueen lämpölaitoksiin. Esimerkiksi suuruusjärjestyksessä: Tammisaari, Advenin neljä laitosta ja Vantaa Martinlaakso.

Tänä talvena on haketettu vähemmän kuin viime talvena lämpöisistä keleistä johtuen. Kulutus on ollut vähäisempää ja toisaalta kaikille työmaille ei ole päästy vesisateiden ja sulan maan vuoksi.

Tulee vielä talvia, jolloin hakea tarvitaan enemmänkin, ennustaa Oskari Kalsola. Olisi hyvä, jos pystyisi hakeamaan kesäaikana varastoon. Tämä ei ole omissa käsissä, kun yritys tuottaa haketuspalvelun, eikä osta tai myy hakea.

Kuva 1
Inkoon Haketuspalvelun uusi Jenz Hem 583 työmaalla.

Kuva 2
Inkoon Hakepalvelu Oy:n yrittäjät vasemmalta Bengt Öhberg ja Oskari Kalsola, oikealla koneen myynyt Jukka Humalainen Ideachip Oy:stä.

Kuva 3
Auton moottorista otetaan suoraan vauhtipyörältä voima heittimelle ja vaihteiston kautta nosturille. Hakkurin moottorin koko voima saadaan siten rummulle.

Kuva 4
Jenz Hem 583 hakkuri on kiinteästi sivusta syöttävä, nosturi on Palfinger Epsilon ja alustana on 6-pyörävetoinen Mersun Arocs 3351.

Kuva 5
Hakkurille on oma ohjaamo, josta haketusta hallitaan. Tässä on hakkurin ohjauspaneeli.

Kuva 6
Auton ohjaamosta on suoraan astinlaudat taakse hakkurille ja hakkurin ohjaamolle.

Kuva 7
Ohjaamo on nouseva ja sieltä on hyvä näkyvyys työskentelykohteelle. Bengt Öhberg on yrityksen pitkänlinjan koneenkuljettaja.

Kuva 8
Hakkurin hallintalaitteet ovat selkeät. Oikealla olevasta pienestä mustapäisestä tapista ohjataan heitintä hydraulisesti.

Oikein käytettynä yrityssaneeraus on mainettaan parempi

Yrityssaneerauksesta puhuttaessa keskustelu saa usein negatiivisen sävyn. Tämä pohjaa yleensä siihen, että prosessista on negatiivisia kokemuksia. Kokemukset yleensä pohjaavat niihin tapauksiin, jotka epäonnistuvat eli käytännössä saneerattava yhtiö ajautuu konkurssiin kesken saneerausmenettelyn. Toinen negatio yleensä pohjaa yrityssaneerauksen puhekieliseen serkkuun velkasaneeraukseen. Liian usein yrityssaneerauksen merkittävin vaikutus saneerattavan yrityksen toimintaan on velkojen leikkaus eli käytännössä yrityksen toimintaan ei juurikaan toteuteta muutoksia, mutta velkoja leikataan. Eija-Leena Kärkinen on päätenyt omassa väitöskirjassaan (Essays on efficiency of Reorganization process – a life cycle of Approach) myös samaan lopputulokseen ja arvioi, ettei todellisiin tervehdyttäviin toimenpiteisiin keskitytä riittävällä tavalla.

Onnistunut yrityssaneeraus

Yrityssaneerausta voidaan pitää onnistuneena silloin, kun yhtiö kykenee pääsemään saneerauksen läpi eli sille kyetään laatimaan yhtiön maksukykyyn sopeutettu velkojen takaisinmaksusuunnitelma eli saneerausohjelma ja lisäksi yhtiö kykenee myös läpäisemään ohjelman eli maksamaan velkansa takaisin ohjelman kuluessa sen velkojille.

Käsityksemme mukaan onnistumista on edesauttanut ainakin seuraavat asiat (samoja teemoja nousee esiin myös em. Kärkinen väitöskirjassa):

- **Riittävä liikevaihto** – Yleensä n. 1 milj.€ ja tätä korkeampaa liikevaihtoa pyörittäväillä yrityksillä on korkeampi mahdollisuus selvitä kuin aivan pienimmillä.
- **Ei vain velkasaneeraus** – Yritykseen toteutetaan osana yrityssaneerausta merkittäviä uudistuksia sekä sopeutuksia. Tällaisilla yrityksillä on usein korkeampi todennäköisyys selviytyä saneerauksesta.
- **Asiakkaana yksityishenkilöt** – Yksityishenkilöt eivät usein tutki kumppanin taustoja, joten saneerauksesta aiheutuvat luottohäiriömerkinnät eivät vaikuta kaupan syntymiseen. Tilanne korostuu mm. vähittäiskaupassa, kun asiakas saa tuotteen heti maksun yhteydessä.
- **Muutokset johdossa** – Usein se joka on ajanut yhtiön vaikeuksiin ei pysty stressitilanteen tai näkemysten puutteen vuoksi nostamaan yhtiötä uuteen kukoistukseen.
- **Rahoitus** – Usein pienikin määrä uutta rahoitusta helpottaa menettelyn kulkua ja tätä kautta mm. menettelystä aiheutuvat ns. kertaluonteiset ylimääräiset kustannukset kyetään kattaamaan.
- **Myymälä- tai toimistoverkoston alasajo** – Saneeraus toimii usein hyvin, mikäli yhtiön ongelmama on mm. laajoista vuokratiloista luopuminen ja tähän saneeraukseen liittyvä henkilöstön vähentäminen. Näihin ongelmiin yrityssaneerauslaki antaa vastauksen hyvin.
- **Velkaongelma** – Saneeraus voi toimia hyvin myös niissä tapauksissa, joissa yhtiön perusliiketoiminta on kannattavaa, mutta esim. yrityskaupan tai toiminnan supistumisen vuoksi velkojen määrä on kasvanut yhtiön nykyiseen tuottotasoon nähden liian korkeaksi.
- **Pääasiakkaan tuki** – Mikäli yhtiöllä on yksittäisiä asiakkaita, jotka haluavat tukea toimintaa, on tämä johtanut usein parempaan lopputulokseen kuin se, että epävarmuus toiminnassa liittyy useisiin asiakkaisiin ja pelko näiden menettämisestä on läsnä läpi prosessin.

Epäonnistunut yrityssaneeraus

Yrityksen tulee yrityssaneerauksessa kyetä maksamaan yrityssaneeraushakemuksen jättämisen jälkeen syntyvät uudet velvoitteensa. Yrityssaneeraus, jossa yritys alkaa menettelyn kuluessa velkaantumaan on huono lopputulos niin velkojille kuin omistajille. Menettelyn aikana syntyvästä uudesta velasta käytetään nimitystä massavelka. Massavelka kääntää tilanteen huonoksi sen vuoksi, että yrityssaneerauksen epäonnistuksessa ko. massavelat saavat paremman etuoikeuden jälkikonkurssissa kuin yhtiön aiemat velat ja tätä kautta se aiheuttaa velkojille merkittäviä luottotappioita. Yleisimpiä syitä epäonnistumiselle on ollut ainakin seuraavat asiat:

- **Alhainen liikevaihto** – Liikevaihdon ollessa alle 500 t€, muodostuu yrityssaneerauksesta aiheutuvat kustannukset usein liian korkeiksi yhtiön tuottokykyyn nähden.
- **Toimiala** – Yleisesti on erittäin harvinaista, että rakennusalan yritystä olisi Suomessa kyetty saneeraamaan onnistuneesti.
- **Projektiliiketoiminta** – Projektiliiketoiminta edellyttää pääsääntöisesti sekä työ- että takuuaikaisia vakuuksia. Yrityssaneeraustilanteessa yhtiön on haastava saada järjestettyä näitä vakuuksia ja tätä kautta yhtiö saattaa jäädä kilpailutuksissa ulkopuolelle.
- **Julkiset hankinnat** – Julkisissa hankinnoissa usein rajataan saneerauksessa olevat yritykset kilpailutuksen ulkopuolelle.

Mainettaan parempi

Oikein käytettynä ja oikeanlaisiin tapauksiin yrityssaneeraus on siis erittäin hyvä prosessi, vaikkakin suhteellisen raskas niin ajankäytöllisesti kuin taloudellisesti. Yhteistä kaikille onnistuneille tapauksille on usein ollut se, että yhtiöllä on ollut heti saneerauksen alettua selkeä suunnitelma siitä, miten yhtiön kassavirta saadaan käännettyä positiiviseksi. Yhteisenä elementtinä on ollut myös se, että menettelyn alkaessa yhtiön kassassa on ollut edes hieman varoja, joilla pystyy tekemään merkittävimmät ostot sekä huolehtimaan työntekijöiden palkoista sekä julkisoikeudellisista maksuista.

Yleensä menettelyn ensimmäinen 3 kuukauden aikana näkee, että tuleeko saneeraus onnistumaan vai ei. Merkittävimmät toimenpiteet tulee pyrkiä saattamaan läpi 6 kk aikana saneeraushakemuksen jättämisestä. Onnistumisen mahdollisuutta on aina selvästi lisännyt se, että pääasiakkaat ovat halunneet tukea yhtiötä. Myös pääsidosryhmien, kuten rahoittajien ja tavarantoimittajien tuki on tarpeen. Pääasiakkaat ovat usein tukeneet yhtiötä mm. hinnankorotuksilla ja maksuaikojen nopeutuksilla. Myös materiaalien tilaajahankinta on ollut usein hyvä tapa keventää yrityssaneerauksessa olevan yhtiön kassavirtoja.

Saneeraukseen mielivän yhtiön on hyvä myös ymmärtää se, ettei työ pääty siihen, kun saneerausmenettely alkaa. Todellisuudessa työ vasta käynnistyy siitä. Kaikissa yhtiöissä on hyvä varautua siihen, että hallinnon määrä ja mm. kirjanpitoon liittyvät kustannukset lisääntyvät hetkellisesti jopa 30–50 prosenttia.

Saneerauksessa tarvitaan juridiikan lisäksi vahvaa taloudellista osaamista sekä kykyä tunnistaa eri toimialojen erityispiirteet. Ennen kuin saneeraukseen pyrkii on hyvä varmistaa jo mahdollisimman varhain, onko prosessin läpiviemiselle todellisuudessa realiteetit olemassa.

Kymmenvuotias Karelwood saa kiitosta sopimusyrittäjiltä

Karelwood Oy juhli kymmenvuotissyntymäpäiviään helmikuussa lähes koko viikon. Yrityksen toimintaa esiteltiin kahdessa työnäytöksessä sekä Pohjois-Karjalan yrittäjien Pestuu-tapahtumassa.

SIRPA HEISKANEN

Karelwood on hyvä esimerkki siitä, miten yritys voi oman toimintansa markkinoinnin ohessa tuoda hyvää näkyvyyttä koko puunkorjuualalle näyttävillä tapahtumilla. Viisi vuotta sitten yrityksen 5-vuotissynttäreillä työnäytös järjestettiin Jakokoskella samaan tapaan kuin nyt 10-vuotissynttäreillä Kontiolahdella ja Lieksassa. Asiaa metsänomistajille tarjottiin nuotiomakkaran ja nokipannukahvien ohessa.

Keväällä 2017 Karelwood järjesti puunkorjuutyömaallaan nuorisopäivät, joille kuljetettiin kahden päivän aikana yli tuhat nuorta tutustumaan metsäalaan. Ala tarvitsee tekijöitä myös tulevaisuudessa.

Samana keväänä Karelwood järjesti ja kokosi ammattilaisille koeajopäivän, jossa oli mahdollista testata erimerkkisiä koneita työmaalla. Vuoden 2018 tapahtumassa puolestaan tehtiin epävirallinen ennätys puunkorjuussa. Lieksan Vaaranie-

messä hakattiin noin tuhannen kuution avohakkuu alle viidessä tunnissa.

Miljoona kuutiota ylittyi vuonna 2018

Ennen kaikkea Karelwood on kuitenkin hyvä esimerkki laajavastuisesta puunkorjuuyrityksestä. Idea yhteisyrityksen perustamisesta syntyi vuonna 2009 – aikana, jolloin puunkorjuussa elettiin synkkiä hetkiä. Kolme koneyritystä Koneyhtymä Tahvanainen Oy, Motoajo Oy ja A ja T Myyry Oy perustivat yhteisyrityksen vuonna 2010.

– Jos ei olisi perustettu Karelwoodia, olisi syntynyt varmasti pari muuta laajavastuista yhteisyritystä. Tuskin kukaan osakkaista olisi yksin jatkanut, sanoo Karelwoodin toimitusjohtaja **Janne Tahvanainen**.

Alussa kahden työnjohtajan ja 19 korjuuketjun tavoitteena oli korjata puoli miljoonaa kuutiota puuta vuodessa. Alusta lähtien myös metsäpalvelut ovat kuuluneet Karelwoodin palveluvalikoimaan.

Keväällä 2013 Koneurakointi S. Kuittinen Oy tuli mukaan omistajaksi ja samalla palveluvalikoima laajeni saaristopuunkorjuuseen.

Ennätysvuoden vuosi 2018 oli ennätysvuosi myös Karelwoodille. Ensimmäistä kertaa yrityk-

Moto-Harvennus Lappalainen Oy:n toimitusjohtaja Jani Lappalainen (vasemmalla) ja veljensä Niko, joka ajoi työnäytöksessä Komatsu 855 -ajokonetta.

sen puunkorjuu ylitti 1,1 miljoonaa kuutiota. Liikevaihto oli 14,9 miljoonaa euroa. Samana vuonna Karjalan Metsä ja Energiasta, KME Oy:stä tuli Karelwoodin tytäryhtiö.

– Nykyisellään Karelwoodin puusta korjataan 60–70 prosenttia osakkaiden omilla koneilla, loput sopimusyrittäjien, Tahvanainen kertoo.

Sopimusyrittäjiltä kiitosta

Nelisen vuotta Karelwoodin sopimusyrittäjänä ollut Moto-Harvennus Lappalainen Oy korjasi puut

Kontiolahden työnäytöksessä, noin kolmen hehtaarin harvennushakkuulla. **Kari Lappalainen** on perustanut Moto-Harvennus Lappalaisen noin kolmekymmentä vuotta sitten ja yritys on erikoistunut harvennushakkuisiin.

– Karelwoodia johdetaan hyvin ja sen kanssa yhteistyö on ollut hyvää, kertoo näytöksessä Komatsu 901 XC:tä ajanut toimitusjohtaja **Jani Lappalainen**.

Karelwoodin toimintatapaa kehui näytöksessä myös toinen sopimusyrittäjä, MetsäMyyler Oy:n toimitusjohtaja **Teemu Myller**.

– Karelwoodilla on osaavat työnjohtajat. Heidän roolinsa on tärkeä ja he osaavat hyvin pelata tätä peliä, Myller sanoo.

Työnjohdon rooli korostuu tällaisina talvina, jolloin puunkorjuussa riittää haasteita niin säiden kuin muiden tekijöiden vuoksi.

Yhteisyrityksiä syntyi osin halusta ja osin pakosta

Ensimmäiset laajavastuiseen puunkorjuu-urakointiin perustetut yhteisyritykset ovat jo rippikouluikäisiä.

Laajavastuisen urakointimalin käyttöönotto oli puunkorjuualalla iso muutos. Muutosta on suuruudeltaan verrattu jopa siihen, kun puunkorjuussa aikanaan siirryttiin liiton sopimista taksoista yrittäjän omaan sopimushinnoitteluun. Ainakin laajavastuiseen urakointiin siirtyminen vaati samanlaista totaalisen uutta ajattelutapaa monella taholla.

Kun laajavastuiseen yrittämiseen 2000-luvun alussa alettiin siirtyä, muokattiin samalla koko puunkorjuualan rakenteita. Aiemmin kukin koneyritys teki sopimuksensa suoraan metsäyhtiöiden kanssa. Uusi malli tar-

koitti, että entistä useampi solmi urakointisopimuksensa jatkossa toisen koneyrityksen – sen laajavastuisen yrityksen – kanssa ja vain laajavastuiset tekivät sopimuksia integraattien kanssa.

Harvassa olivat kuitenkin ne koneyritykset, jotka pystyivät yksin ja omin voimin vastaamaan laajempiin urakkakokonaisuuksiin. Niihin vastaamiseksi koneyritykset alkoivat muodostaa yhteisyrityksiä.

Koneyrittäjille järjestönä muutos oli myös suuri. Liitto laati jäsenille tietopaketin, neuvoi sopimusten tekoa käytännössä ja antoi ohjeita verkostoitumiseen. Liiton toimihenkilöt osallistuivat tarvittaessa yksittäisten yrittäjäverkostojen yhteistyön aloituspalaveriin. Varatoimitusjohtaja **Simo Jaakkola** on ollut kummisetänä auttamassa alkuun useampaakin yrittäjien yhteistyöyritystä – myös Karelwoodia.

– Ymmärrettävästi parhaiten ovat menestyneet ne yritykset, jotka aikoinaan perustettiin yrittäjien omasta halusta ja aloitteesta. Niillä, jotka asiakkaan tahdosta ellei jopa pienellä pakolla laitetttiin yhteen, on jo lähtökohtaisesti ollut hankalampaa, kuvaa Simo Jaakkola tilannetta nyt.

Jaakkolan kokemuksen mukaan yhteisyrityksen menestystä auttaa, jos osakasyritykset ovat jotakuinkin taustoiltaan ja pyrkimyksiltään samansuuntaisia. Lähtökohta on yhteisyrityksen kehittämisen kannalta huono, jos yhteen on väkisin laitettu esimerkiksi nuori kolmikymppinen kasvuhaluinen yrittäjä ja toisen osakkaana kuudenkymmenen ikäinen yrittäjä, jonka tavoite on vain selvittää eläkeiän täyttymiseen asti.

– Osa varhaisimmista laajavastuista urakointia varten perustetuista yrittäjien yhteisyrityksistä on jo saattanut purkautua, Jaakkola sanoo.

Karelwoodin toimitusjohtaja Janne Tahvanainen

Työnäytökset kiinnostavat paikallisia metsänomistajia.

MetsäMyyler Oy:n Teemu Myller

Loka-marraskuun vaihteessa Kiteellä näytti talventulo lupaavalta, pikkupakkasen ja vähän lumenhärmää suorastaan jouduttivat maanmuokkausta.

Varsinaisille suoharvennuksille ei tänä talvena oikein päästy edes tela-alustaisella koneella, mutta tässäkin kohteessa Doosan osoitti toimivuutensa tammikuussa.

Rauno Matikainen joutui talven edessä toteamaan, että lupaavalta näyttänyt kausi koetteli kaikin keinoin.

Veini Matikaisen kokemuksen mukaan kulunut talvi on ollut henkisesti raskaampi kuin yksikään aiemmista.

Kaivuriharvesteri tehostaa kaluston käyttöä

Kiteeläisten veljesten Rauno ja Veini Matikaisen yritys Itämoto Oy toimii pääasiallisesti Keski-Karjalan alueella, kotikunnan lisäksi Rääkkylän ja Tohmajärven metsissä. Itämoto urakoi Stora Ensolle hankintayhtiö Tähtimetsän kautta.

RIITTA MIKKONEN

Seutu on eteläisintä Pohjois-Karjalaa, itärajan tuntumassa myös Laatokan lauhkeiden ilmajärjestelmien vaikutuspiirissä. Kulunut talvi on ollut jatkuvaa marraskuuta; välillä on tullut luntakin, mutta suurin osa sateesta vetenä.

Seudun metsät ovat valtaosin yksityisomistuksessa, suoperäistä maastoa on paljon. Itämoto päätehtävää ja harventaa, ja tekee maanmuokkauksia. Työkohteet ovat pieniä, valtaosa alle kahden hehtaarin. Koneita saa pahimmillaan siirtää kaksikin kertaa päivässä. Parhaimmatkin urakat tulevat tehdyiksi parissa viikossa.

Itämotolla on kaksi John Deeren pyörämotoa, joista toinen uusittu tämän vuoden alussa. Ajokoneita on omia yksi Sampo Rosenlew, lisäksi alihankintana sopimusyrittäjiltä kaksi ajokoneita.

Kolmas harvesteri on Doosan-kaivinkone. Siirtoja on paljon, joten lavettikin on oltava oma.

Kaivuri hankittiin maanmuokkauksia varten, ja sitten ruvettiin miettimään miten sille saataisiin talveksi töitä, sanoo **Veini Matikainen**.

Apu löytyi läheltä. Kesän koura on Kiteen Kesälähdellä valmistet-

tu. Näitä hakkuupäitä ei vielä siihen aikaan yleisesti kaivinkoneisiin asennettu, joten valmistajallekin oli etu, että yhteistyöhaluinen yritys löytyi läheltä tehdasta.

Vieraita on käynyt koneeseen tutustumassa, ryhmiä Japanista saakka.

Teiden huono kunto lisäriesana

Syksyt ovat pidentyneet, tällä korkeudella varsinaisten talvihakkuiden aika lyhentynyt vuosi vuodelta. Viime syksy näytti lupaavalta, pientä pakkasta ja hieman lunta jo lokakuussa. Viimeisille laikutuksille paras mahdollinen keli.

Tällä saadaan muokattua haastavimmatkin kohteet, kunhan ei jyrkimpiin ja kivisimpiin rinteisiin lähde, **Rauno Matikainen** toteaa Doosanin hyttiin iltavuoroon noustessaan.

Samaan hengenvetoon hän kuitenkin huomauttaa, että kun vain näistä kohteista joku maksaisikin. Tuottavimmat kohteet uusi-taan näilläkin seuduin äestämällä ja koneistutuksella.

Joulun alla Doosaniin vaihdettiin hakkuupää ja suunnattiin

harvennuksille. Kaivuriharvesterilla ei päätehakkuille kannata lähteä, mutta pehmeän maan harvennuksilla se on osoittanut toimivuutensa. Ketterä se ei ole, mutta helvävarainen maastopohjalle ja selviää vaikeammistakin paikoista.

Harvennuksilla tuottavuus samaa luokkaa kuin harvesterilla, summaa Rauno Matikainen.

Ratkaisevan tärkeää kuitenkin se, ettei kone seiso tuottamattomana puolta vuodesta, eivätkä miehet.

Xtender-puomi laajentaa puomin työskentelysädetä ja myös koneen kykyä liikkua maastossa. Se helpottaa niin ojien ylityksessä kuin kuljetuksiin siirtymisessä.

Tänä talvena siirroissakin on ollut omat erityishaasteensa. Lunta on välillä satanut sen verran, että soratiet ovat polanteella, mutta vesisateen ja pakkasen jälkeen se on käytännössä luistinrata. Siirtoja joutuu suunnittelemaan tavalistakin tarkemmin, teiden kuntoa on varmisteltu etukäteen tavallista enemmän.

Hiekoitusta on pitänyt tilata moneen paikkaan, veljekset huokaavat.

He myös tietävät, että kaikille leimikoille ei ole päästy ollenkaan.

Siirtoautolla ei polanteiselle polulle kannata lähteä, semminkin kun se pitäisi jossain saada käännettyäkin.

Syksyä odotellessa

Matikaiset kuitenkin luottavat, että vuodet eivät ole veljeksiä. Ilmastonmuutos tuskin iskee kertalaakista, vaan normaaleja talvia vielä tulee ja ne tältä kaudelta hakkaamatta jäävät ihan pehmeimmän maaston savotat tulevat seuraavan roudan aikaan tehdyksi.

Matikaisilla on kokemusta metsäkonetöistä 1980-luvulta ja yrittäjyydestä 1990-luvulta saakka. Ensin veljekset olivat osakkaina Kone-Korpi Oy:ssä, jonka jakautuessa perustivat Itämoto Oy:n vuonna 2014.

Aikaan on mahtunut monenlaisia säitä ja suhdanteita. Kannattavuus edellyttää, että koneille olisi töitä kahdessa vuorossa. Tämä kausi on koetellut. Tuskin olisi tullut viimeisimpiä konekauppojaakaan tehtyä, jos kristallipallosta olisi tilanteen nähty.

Ihan on mennyt persiilleen talvi, puuskahtaa Veini Matikainen helmikuun lopulla.

Matikainen toteaaakin talven olleen henkisesti raskaimman koko työhistoriansa. Vastuksia tuntuu tulevan joka suunnalta, säänhaltijoista päätöksentekoon.

Sen on tällä alalla huomannut, että kun alkaa tuntua hyvältä, kohta joku vetäisee maton alta.

Hirveän paljon eivät enää pakasetkaan tilannetta ehdi korjata. Säälle ei voi mitään, enemmän suututtaa lakkoilu ja siitä johtuneet seisokit, jotka näkyvät työmailla.

Miehiä on pitänyt lomauttaa, kun puu ei liiku. Lakkoilun sijaiskäräjöinä ovat siis koneyrittäjät, mutta lisäksi kuljettajat.

Vieli vuosi-puolitoista sitten vakuutettiin, että minkäänlaisia menekkivaikeuksia ei ole näköpiirissä, ja nyt ollaan paljon normaalia alempana.

Toivo on suunnattava jo tulevaan syksyyn. Metsä kuitenkin kasvaa, yksityiset metsänomistajat pitävät omaisuudestaan huolta ja ovat halukkaita puuta myymään.

Ajokoneita Itämotolla on yksi oma ja kaksi sopimusyrittäjiltä.

Itämoton koneet käyvät kahdessa vuorossa. Kari Tiainen tankkaa koneen aamuvuoronsa päätteeksi ja Rauno Matikainen jatkaa iltana.

Metsäkonetyön tehokkuuden seurannasta on hyötyä kaikille metsäkoneyrityksen sidosryhmille

Metsäkoneen kuljettaja on tavallaan kohtuullisen kokoisen tuotantoyksikön johtaja.

Uudenaikaiset metsäkoneet ovat aiempaa tehokkaampia, ergonomisempia ja niiden mittalaitteet keräävät tarkasti tietoa niillä tehdystä työstä. Ajotietokone hallitsee koneen toimintoja ja siitä on hyötyä koneen ylläpidossa ja huollossa. Metsäkoneen hakkuuautomaatiikka mitaa jokaisen käsitellyn rungon kaikki eri mitat ja tallettaa ne tiedostoihin, joiden sisältämän datan perusteella puunkorjuuryitys saa puun ostajalta korvauksen tehdystä työstä.

Metsäkoneyritys käyttää puunkorjuusta saamansa, toivottavasti ainakin pääosin katteellisen korvauksen yrityksen toiminnasta aiheutuvien kulujen kattamiseen ja toiminnan pyörittämiseen. Suurimmat kustannukset yritykselle ovat laiteinvestoinnit ja henkilöstön palkat. Yleiset kustannukset nousevat tasaisesti, joten yritysten on voitava saada omasta toiminnastaan liikevoittoa. Tuottojen lisäämiseen on kaksi pääasiallista mahdollisuutta: Kasvattamalla liikevoitto-Euroja tai toiminnan tehostamisella kyetä säästämään ylimääräisissä ja turhissa kuluissa ja siten parantaa liikevoittoprosenttia. Parhaassa tapauksessa yritys pystyy tekemään samaan aikaan useampia kannattavuutta parantavia toimenpiteitä. Välillä taas mennään taaksepäin, jolloin on ruvettava jakamaan niukkuutta. Mikään liiketoiminta ei ole jatkuvaa kasvua tai laskua, vaan vastaan tulee vaihtelevasti erilaisia tilanteita. Kun niukkuutta pitää jakaa, niin yleensä parhaiten selviävät ne yritykset, jotka tuntevat oman toimintansa luvut parhaiten.

Yrityksen hallitun johtamisen ja liiketoiminnan suunnittelun perustana on hyvä olla luotettava ja tarvittavia, vertailukelpoisia lukuja tuottava toiminnan seurantarjestelmä, jota myös hyö-

dynnetään systemaattisesti. Järjestelmän tuottamat tarkat luvut kertovat yritykselle, miten eri leimikot kannattavat, miten eri koneilla voidaan tehdä parasta tulosta ja miten koneiden kuljettajien on mahdollista saada omilla työvuoroillaan aikaan parhaat mahdolliset tulokset. Kun nämä kaikki asiat ovat yrityksessä hyvän seurannan perusteella hallussa, niin yrityksellä on edellytykset tehdä riittävän hyvää tulosta. Tämän seurauksena on, että yrityksellä on varaa ylläpitää toimintaansa: investoida kalustoon, maksaa työntekijöilleen jatkuvasti palkkaa ja si-joittaa liikevoittona saatua pääomaa yrityksen tulevaisuuteen.

Koneyrittäjät ry:n kehittämä Datapankki on toimiva ja käytökustannuksiltaan edullinen vastaus puunkorjuuryrityksen toiminnan seuraamiseen. Datapankki hyödyntää metsäkoneessa jo valmiina olevaa mittalaitetiedostoa ja tuo sen nyt puunkorjuuryrityksen toiminnan kehittämisen tueksi. Datapankki on kehitetty työkaluksi, jolla yrittäjät voivat helposti seurata yrityksen tuottavuutta eri työmailla ja käyttää näin saatua tietoa apuna taksaneuvotteluissa. Datapankkia on myös mahdollista käyttää kannustavan palkkamallin työkaluna.

Datapankki on kehitetty sitä varten, että yrittäjä pystyy järjestelmän tarjoamien lukujen avulla johtamaan yritystään pitkäjänteisesti ja kannattavasti. Toiminnan seuraamisen positiiviset taloudelliset vaikutukset tukevat pitkiä ja kaikkia osapuolia hyödyttäviä työsuhteita, kun puunkorjuuryrityksen investointi- ja palkanmaksukyky on turvattu. Samoin teollisuus hyötyy puunkorjuuryritysten tekemästä toimivasta seurannasta, koska se mahdollistaa osaavan ja motivoituneen puunkorjuuverkoston, joka vuodesta toiseen huolehtii teollisuuden tarvitseman arvokkaan raaka-aineen riittävyydestä.

Lisää tietoa Koneyrittäjien Datapankista:
Harri Grundström, p. 040 9009 427, harri.grundstrom@koneyrittajat.fi

KONEYRITTÄJÄT kalenteri 2020

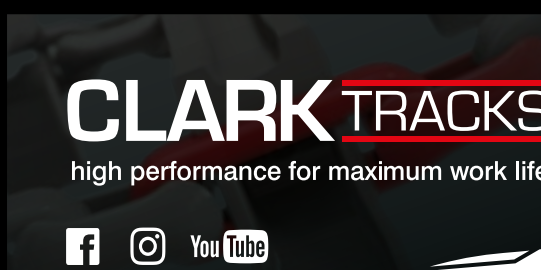
www.finnmetko.fi

Koneyrittäjän Taskukalenteri 2020

Hinta 7 € (+alv) /kpl

Tilaukset toimisto@koneyrittajat.fi
☎ 040 9009410

Tuotteisiin lisätään toimituskulut, minimiveloitus 5 € /tilaus

CLARK TRACKS

high performance for maximum work life

f i YouTube

PATENTTI-HAKEMUS VIREILLÄ

HAGGIS-LENKKI NYT VAKIONA

PAREMPI KESTÄVYYS

VÄHEMMÄN SEISOKKEJA JA HUOLTOJA

C-linkki

Haggis-linkki

EDUT

- Vähentynyt pintapaine
- Maksimaalinen kosketuspinta
- C-lenkin suojat ennenaikaiselta kulumiselta
- Vähemmän telojen kiristämisen ja säätämisen aiheuttamia seisokkeja
- Normaalia suuremmat reunatuet estävät lenkin kiertymisen
- Kosketuspintojen samat halkaisijat
- Vähäisempi kuluminen

www.clarktracks.fi

Nordic Traction Oy, Loimaa | info@clarktracks.fi | 0207 927 511

Motoajo keskittyy tekemään sitä minkä osaa

RIITTA MIKKONEN

Vuosikymmenten kuluessa karttuu kokemus ja kertyy asiakassuhteita, jotka pitävät yrityksen hyvinvoivana vaikeampinakin vuosina.

Poikkeuksellinen talvi on ylittänyt Nurmeksien korkeudelle saakka. Motoajo Oy:n toimitusjohtaja **Jussi Puoskari** arvelee, että lunta on helmikuussa noin parikymmentä senttiä vähemmän kuin tavallisina talvina.

Toisin on asianlaita esimerkiksi Pohjois-Karjalan eteläosilla Rääkkylässä, joka on Motoajon eteläisintä toiminta-alueita. Lunta on satanut ja vesisateissa sulanut, routaa ei nimeksikään.

– Viitostie lännessä, Venäjä idässä, Kainuu pohjoisessa, rajaa Puoskari muista suunnista aluetta Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Savossa missä Motoajo savotoi.

Motoajo on tällä hetkellä 22 koneketjun puunkorjauksiryitys, henkilöstöä omilla palkkalistoilla noin 75, lisäksi alihankkijoita. Vuoden 2019 liikevaihto oli noin 9,8 miljoonaa.

– Ukki **Uuno Puoskari** aloitti joskus 50-luvulla kuljettaa maataloustraktorilla puuta savotoilta tienvarseen, oikeasta yrittämisestä se oli jostain 60-luvulta alkaen.

Ensin kolme vanhinta poikaa, nyt jo edesmenneet Unto, **Heikki** ja Juhani tulivat yritystoimintaan mukaan, sittemmin myös nuorin **Lassi**, joka tätä nykyä työskentelee korjaamopäällikkönä. Tästä sukupolvesta myös Juhani vai-

mo **Ritva** on mukana ja työskentelee toimistosihteerinä.

Jussi Puoskari sanoo, että suvun miehet ovat aina keskittyneet itse työhön, historia on jäänyt muistiin kirjaamatta. Sedistä **Juhani Puoskari** oli mukana liiton toiminnassa, mutta nuorempi polvi ei ole enää siihen malttanut innostua.

Kolmatta sukupolvea edustavat Heikin poika **Jussi** ja Unton poika **Jouni Puoskari**. Jouni toimii kenttäjohtajana kehityspäällikkönä.

Uuno-ukki on hengessä mukana, toimiston nurkassa puuveistoksena.

– Jouni vei pölin kädessä taitavalle **Alpo Siiralle** ja sanoi, että saa tehdä mitä puusta löytyy.

Löytyi Uuno. Veistos ilmeisesti jäi Siiran viimeiseksi teokseksi. Nurmeslainen Alpo Siira sai menestystä esimerkiksi jääveistoskisoissa.

Haasteellinen vuosi

Motoajon pitkä historia koostuu myös monista asiakassuhteista. Periaatteena yhtiössä on aina pidetty, että useampi asiakas lisää vakautta. Kilpailukykyinen pitää olla. Asiakkuuksia Motoajolla on sekä suoraan, että kumppanuuksien kautta: Binderholz, Stora Enso, IBOWOOD, Kuhmo Oy, Metsä Group, Metsähallitus, UPM.

– Vaikka maailmankriisit ovat kaikille samat, tilanteet vaihtelevat yhi-

1. Motoajon uusimmassa hallissa on huoltotilat raskaalle kalustolle. Kuvauspäivänä kaikki metsäkoneet olivat metsässä, toisessa siirtoautossa pientä laittoa.
2. Toimitusjohtaja Jussi Puoskari on kolmatta polvea metsäkoneyrittäjänä. Uusissa toimitiloissa edellisten sukupolvien työn merkityksestä muistuttaa Alpo Siiran tekemä Uuno-veistos.
3. Ensimmäinen halli, kuvassa vasemmalla oleva matalampi osa, rakennettiin 80-luvulla, nyt sitä on jo peruskorjattu.
4. Myös kylmä varastotila on lumisessa Ylä-Karjalassa tarpeen.
5. Motoajolla tehdään itse kaikki huollot, myös rengastyöt, mikä lisää myös varastotilan tarvetta.
6. Uusi halli sisältää myös uudet toimistotilat.

tiöittäin, huomauttaa Jussi Puoskari.

Se on näkynyt tänäkin talvena, eikä yksin sääolosuhteiden vuoksi. Lakot ja työnsäurukset eivät yrittäjältä kiitoksia saa.

– Monen vuoden kikut on tullut kiistellyssä, yrittäjä kiittää ja perää neuvottelijoilta laajempaa vastuuntuntoa.

– Koneyrittäjä kärsii ensimmäisenä, kun hakkuut pysähtyvät. Pelko on, että koneyrityksiä kaa-tuu tämän talven jäljiltä.

Puoskari sanoo, että alalla on ollut huonossa hapessa kesästä alkaen ja Keski-Euroopan tuhojen jälkeen puuta tuntui olevan varastoissa. Sen päälle poikkeuksellinen talvi ja seisokit koettelevat monia, vaikutukset yltävät ainakin ensi syksyyn saakka.

– Vuosi 2020 tulee olemaan haasteellinen, vaikka nyt kahden hyvän vuoden jäljiltä pitäisi olla parasta aikaa.

Kilpailukykyisiä yhdessä

Ylä-Karjalassa Savon ja Kainuun rajamailla metsää riittää korjattavaksi, ja alueella toimii myös useita yrityksiä. Puoskarin mukaan kilpailu on hyvien kistien ja yhteistyönä tehtävää.

– Muutama vuosi sitten myytiin puutavara-autot sopimuksineen Simolle. Harjoiteltiin sitä hommaa

20 vuotta, ja kun ei opittu, niin myytiin sinne missä osataan.

”Simo” eli Koneurakointi S. Kuittinen on suunnilleen saman kokoluokan yritys kuin Motoajo. Rinnakkain toinen toistaan sopivasti kirittäen on samoille laakeille mahduttu jo kymmenien vuosien ajan.

Yhteistyöyhtiö, joissa Motoajo on mukana, ovat Karelwood Oy ja sen tytäryhtiö Karjalan Metsä ja Energia Oy sekä Metsä Prime Oy.

Toimintaverkosto on varsin monisäikeinen. Ratkaisevaa on, että se mitä sovitaan myös pidetään. Kilpailukyky säilytetään vain toimintavarmuudella ja laadulla.

– Metsähallituksen hinnoittelu ja laatuvaatimukset ovat olleet tehokkaita kirittäjiä, myöntää Jussi Puoskari.

Motoajo urakoi niin aineskuin energiapuusavotoilla, pääte-hakkuilla ja harvennuksilla se-

kä tekee myös tarvittavat maanmuokkaukset.

Ponsseen tykätty

Motoajo hankki ensimmäiset Ponsset vuonna 2005, ne olivat ajokoneita. Sen jälkeen keltamusta on tullut vihreiden rinnalle niin, että nyt Ponsse on jo päämerkki.

– Ollaan tykätty merkin tyyliin huolehtia asiakkaistaan konekaupan jälkeenkin, tuumaa Puoskari tehdessään lähtöä asiakas-tilaan Vieremälle.

Tyylä pidetään yllä myös omassa talossa. Koneet huolletaan itse omissa tiloissa, joita on laajennettu vuosien saatossa. Ensimmäinen halli Nurmeksien Huuhdille rakennettiin 80-luvulla, sen jälkeen tilat ovat moninkertaisesti. Kaikkiaan lämmintä tilaa on nyt 1900 m² ja kylmää 1200 m².

Viimeisin rakennus otettiin käyttöön pari vuotta sitten. Siinä on raskaalle kalustolle huoltotilat

”Simo” eli Koneurakointi S. Kuittinen on suunnilleen saman kokoluokan yritys kuin Motoajo. Rinnakkain toinen toistaan sopivasti kirittäen on samoille laakeille mahduttu jo kymmenien vuosien ajan.

sekä toimistotilat neuvotteluhuoneineen.

– Vähin erin on muutettu tontin laidalta toiselle, nyt aletaan kotiutua.

Kun ei pidä turhaa kiirettä, niin järjestyskin säilyy. Jussi Puoskari myöntää, että järjestyksenpito on periytynyt edellisiltä sukupolvilta ja että edelleenkin se on vanhemman polven **Lassi Puoskari**, joka pitää huolen, että nurkat ovat ojennuksissa.

Kaluston määrä on sen verran suuri, että järjestyksellä ja logistikkalla on tärkeä rooli. 43 metsäkoneen lisäksi siirtoautoja on kaksi, pakettiautoja yli 60, kaivinkoneita maanmuokkauksiin muutama. Kaikki huolletaan itse, rengastöitä myöten.

– Koneet pidetään kunnossa eikä niitä ajeta loppuun, jotta niillä on myös vaihtoarvoa, toimitusjohtaja selvittää periaatteita millä ei kerry romuja nurkkiin tai tontin laidolle.

Kaluston lisäksi myös kuljettajien ammattitaito pidetään ajan tasalla. Metsäalalla työskennellessä on tärkeää paitsi kunnioittaa luonnonarvoja, myös toimia itse niitä edistäen.

Suurempien puiden ja parempien kelien pariin Saksaan

Eteläisen Suomen huonot puunkorjuukelit olivat vain yksi syy, miksi Mikkosen serkukset Itä-Savosta päättivät laivata yhteisen korjuuketjun Saksanmaalle urakoimaan.

Järeämpien puiden parissa Saksanmaalla. Kuva: Esa Mikkonen

Aukoilta kasataan roippeet kaivureilla aumoiksi. Puhtaille aukko- paikoille istutetaan uutta puuta kasvamaan. Melkoinen energiamäärä jää metsään. Kuva: Esa Mikkonen

Pieni eläin saa aikaan suurta tuhoa. Kuva: Esa Mikkonen

Kyllä näistä vielä sahatavaraa tehdään. Kuva: Esa Mikkonen

Kelpaisiko Suomen sahureille tämä tukki? Kuva: Esa Mikkonen

Vaakakupissa painoivat lisäksi kotimaassa meneillään olleet työsulut ja lakot mutta myös aiemmat hyvät kokemukset Saksasta.

- Haaveena oli vielä kerran lähteä ulkomaille urakoimaan ennen kuin tulee liian vanhaksi. Kun Saksasta sitten tuli puhelinsoitto, ei tarvinnut kauaa miettiä vastusta, **Esa Mikkonen** kertoo.

Soitto Saksasta tuli yrittäjältä, jolle Esa Mikkonen on aiemmin ollut urakoimassa. Varmuuden vuoksi hän pyysi vuorokauden miettimisaikaa, vaikka olisi jo lähes siltä istumalta ollut valmis lähtöön.

Kaiken päälle mieltä kiehtoivat ajatuksesta korjaamaan vaihteeksi hieman järeämpiä puita. Kotimaan harvennus- ja ensiharvennushakkuiden jälkeen Saksan järeämmät puustot ja niistä herkemmin irtoavat motit houkuttivat. Hyönteistuhojen vuoksi Saksassa on nyt puuta korjattavaksi paljon.

Kustannuksia jaetaan

Kotimaan hakkuiden tökkiessä halu päästä töihin käsiksi oli

kova, kun Mikkoset suuntasivat yhden koneketjunsaa kera helmikuun alkupäivinä Finnlinesin lautalla Saksaan. Ketjun hakkukone on Esa Mikkosen Korpipojat Oy:stä ja ajokone **Pasi Mikkosen** Heinäveden Koneurakointi Oy:stä.

Satamasta matka jatkui Keski-Saksaan, Kasselin lähistölle Hesenin osavaltion pohjoisosiin.

Perille ja urakoihin käsiksi päästyä tarkoitus on ajaa kahta vuoroa. Siksi matkassa on myös kaksi kuljettajaa kotimaasta Esan ja Pasiin lisäksi.

- Luottokuski on ollut mukana kaikilla muillakin ulkomaankeikoilla, Esa kertoo.

Aiemmista kokemuksista ja tutusta porukasta on varmasti hyötynyt reissulla. Vaikka Esalle tarttui edelliseltä reissulta hiukan saksan kieltä matkaan, työkieli on kuitenkin englanti.

Majoitusten järjestämisen ja työntekijöiden päivärahajen vuoksi ulkomaan urakoinnille tulee ylimääräisiä kustannuksia.

- Ei se ihan ilmaista ole, mutta tässä myös jaetaan kuluja kahden yrityksen kesken, Esa valottaa.

Majoitukset järjestyvät paikallisten förstereiden eli metsänhoi-

tajien avustuksella. Yleensä majapaikkaa on pidetty paikallisissa ferienwohnungeissa eli lomamasunnoissa. Niissä majoittuminen voi joskus katketa, jos asunto on jo jollekin ajalle vuokrattu lomailaisille. Tällöin etsitään uutta majapaikkaa.

Mielellään pidempäänkin

Jos asiat menevät hyvin, Mikkosilla on tähtäimessä olla Saksassa pelkkää käväisyä pidempään. Edellinen Saksan keikka Esalla venyi useammaksi vuodeksi Saksaan osuneiden myrskyjen ja niiden aiheuttamien tuhojen korjuiden vuoksi. Nytkin on tavoitteena olla saman tien vuosi tai pari.

- Toivottavasti asiat lähtevät sujumaan ja saadaan tehdä, Esa sanoo.

Saksassa puukauppa on organisoitu hiukan eri tavalla kuin Suomessa. Mikkoset urakoivat Saksassa yhden miehen yritykselle, joka ostaa puuta, urakoi itsekin omilla koneillaan ja ostaa urakointipalveluita myös alihankintana.

- Saksalainen yhden miehen yritys pyörittää aikamoisia puu-

määriä Suomeen verrattuna, Esa kertoo.

Puut ovat Esan aiemman kokemuksen mukaan järeämpiä kuin kotimaassa ja leimikkorakennekin on toisenlainen.

- Ei ole ihan jokaviikkoistakaan lavettikytyä siellä ollut. Joskus siirrot ovat voineet olla pari kolmesataa kilometriä, mutta joskus on koneet siirretty ajamalla työmaalta toiselle.

Kesällä kotijärvelle kalaan

Korpipojat Oy:llä jää Suomeen kaksi ketjua normisopimuksia täyttämään. Kotimaan toimintoja jäävät pyörittämään veli **Harri** ja sisko **Virve** sekä apuna myös isä **Veli Mikkonen**.

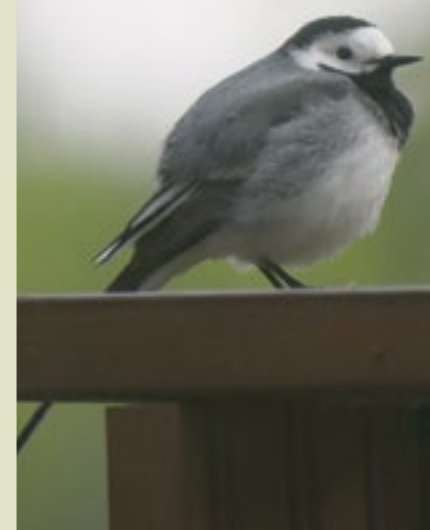
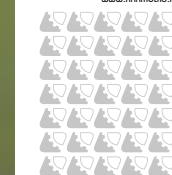
Saksaan lähteneiden on tarkoitus käydä kotimaassa aika ajoin pidemmällä viikonloppula, mutta "ei nyt ihan joka kuukausi".

- Kesällä ainakin pitää päästä välillä kotijärvelle kalastelemaan, Esa sanoo.

2020

Koneyrittäjä 5 vuotta

FinnMETKO 2020
Jämsä 3.9.-5.9.
www.finnmetko.fi

Tilaan 2020 vuosittain 70€+ alv
Koneyrittäjän 2020 kestotilaus 67€+ alv

Nimi.....
Osoite.....
Postios.....
Puh.....
Lahjoituksen vastaanottaja
Nimi.....
Osoite.....
Postinro ja -toimipaikka.....

FinnMetko Oy
maksaa
postimaksun

FinnMetko Oy
tunnus 5007665
00003 HELSINKI

Metsään tiedolla johtamisen työkaluja

Mittaamalla puiden lisäksi myös työtä saadaan tutkittua tietoa johtamisen tueksi.

Käyttöasteita eri tasoilla

Resurssien käyttöasteen seuranta vaatii systemaattista mittaamista. Kuva Timo Komulaisen esityksestä.

FOBIA-hankkeen rahoitus on osunut oikeaan ja tulokset hyödyntävät sekä koneyrittäjiä, että koko metsäalaa. Nämä tunnot nousivat päällimmäisiksi hankkeen päätteeksi Vuokatis- ja järjestetyssä Metsäkoneyrittäjyys 2020 -tulosseminaarissa helmikuun alussa.

Fobia alkoi vuonna 2017 EU:n pohjoisille ja harvaan asutuille alueille tarkoitetulla NPA-rahoituksella. Hankkeessa kehitettiin metsäkoneyrittäjien ja muiden metsätalouden palveluntuottajien liiketoimintaosaamista Suomen, Ruotsin, Skotlannin ja Irlannin ohjelma-alueilla. Projektia koordinoi Luonnonvarakeskus, ja Luken erikoistutkija **Paula Jylhä** toimi projektipäällikkönä.

Hankkeessa oli liitännäistoimintoineen mukana kaikkiaan melkein sata toimijaa, ja sen tulokset ovat lähellä loppukäyttäjää. Tämä luo uskoa yhteistyön jatkuvuudelle, ja on hienoa kertoa sihteeristön kokouksessa, että loppuseminaari keräsi näin paljon väkeä paikalle, kiitteli rahoittajan edustaja Lapin liitosta, kansallinen yhdyshenkilö **Paula Mikkola**.

Tulosseminaarin pohjaksi kerrottiin mikä on koneyrittäjien tila niin Suomessa, Ruotsissa kuin muillakin hankealueilla. Koneyrittäjien kehittämispäällikkö **Timo Makkosella** oli käytettävissään Suomen luvut vuodelta 2018, niiden mukaan ennätysvuonna keskimääräinen yritysten liikevaihto oli kyllä kasvanut, mutta kannattavuus heikentynyt.

Tilanne on vastaava muillakin alueilla. Kannattavuus on huonoa, tuottavuus kasvaa hitaasti ja alalla on heikosti vetoa. Puunkorjuu- ja metsäpalveluyritykset ovat herkkiä kausivaihteluille. Heikko kannattavuus ja rekrytointivaikeudet hankaloittavat liiketoiminnan kehittämistä.

Metsäkonepalvelu Oy:n **Timo Tolppa** todisti kokemuksellaan, ettei ruoho ole sen vihreämpää muuallakaan. Henkilöstö on hänen mukaansa pienin haaste, vaikka työn tekemisen kulttuuri on esimerkiksi Ruotsissa hyvin erilainen. Siellä ei toimi suoritepalkkaus, eivätkä pitkät työmatkat tai ylityöt.

Asiakkaita on enemmän, on vara valitakin. Mutta he ovat myös tiukkoja neuvottelijoita. Asiakkaat kuitenkin ymmärtävät kuljettajan arkea, ja haluavat pitää koneet töissä.

Kustannukset ovat Ruotsissa karanneet, polttoaine ja varaosat. Palkkakustannukset ovat samat, jopa vähän pienemmät, täältä ei kuljettajia kannata sinne viedä, kertoi Tolppa kokemuksiaan.

Ratkaiseva ero kotimaahan on siinä, että käytetään tehdasmittausta, jolloin tiliä odotellaan jopa kolme kuukautta.

Koulutusta tarjolla

Varmin keino vaikuttaa yrityksen kannattavuuteen on oman toiminnan kehittäminen. Yrittäjän tai työntekijöiden lähteminen koulutustilaisuuksiin ei aina kiinnosta, eikä aina ole järkevää.

Verkko-opetuksille on tilausta. Työteho-seura tarjoaa verkossa sekä luentoja että kursseja. Fobia-hankkeessa on valmisteltu ja maaliskuussa luvattiin valmistuvaksi Boost-oppimisympäristössä osoitteessa boostsite.org verkkokoulutuspaketti, joka on tarjolla suomen lisäksi ruotsiksi ja englanniksi.

Vaatii vain paneutumista eli aikaa, korostaa asiakkuuspäällikkö **Arto Kettunen**.

Kurssisisällöissä paneudutaan metsäpalvelu- ja metsäkoneyrittäjyyden tuottavuuteen sekä johtajuuteen että operatiivisen toiminnan ja

myös riskienhallinnan sekä lainsäädännön kautta.

Jokaisen kohdalla täytyy miettiä saadaanko lähiopetuksella lisäarvoa esimerkiksi kokemusten jakamisesta, vai onko jotain parasta käydä suorittamassa toimiston koneella, totesi puolestaan Koneurakointi S. Kuittiselta **Anni Korkalainen**.

Teknistä ja digitaalista tietoa työsuorituksista on saatavissa, mutta kuinka sitä voisi hyödyntää reaaliaikaisesti ja kehittämistyökaluna. Sama ratkaisu ei sovi kaikille, jokaisessa yrityksessä on löydettävä oma tapansa nostaa resurssiensa käyttöastetta.

Kehittäminen vaatii mittaamista, systemaattista lisätiedon keruuta, korostaa Tietohippu Oy:n **Timo Komulainen** esitellessään käyttöastetaulukkoa.

Jos seurataan vain jälkikäteen kirjanpitoa, se tarkoittaa samaa kuin autoa ohjaisi taustapeilin avulla.

Kannustejärjestelmät kuntoon

Koneyrittäjät **Marko Pyykkönen** Metsä-Pyykkönen Ky:stä ja **Asko Piirainen** Metsäurakointi Piirainen Oy:stä korostivatkin tiedolla johtamisen merkitystä käytännössä.

Täytyy huoltaa ja säätää myös henkilöstöä ja työskentelyä, eikä vain koneita, huomautti Pyykkönen.

Kannustava työympäristö pitää työn houkuttelevana. Yrittäjän on syytä tehdä itselleen selväksi, haluaako olla johtaja vai konekuskuri. Molemmissa tarvitaan oma osaamisensa, ja kannattaa vaikka ulkoistaa se mitä ei osaa.

Suurin osa yrityksistä kärsii huonosta johtamisesta, tietää myös Asko Piirainen ja muistuttaa sukupolvien välisistä eroista.

Milleniaaleja on käsiteltävä eri tavoin, mutta henkilöstön tuottavuutta pitää seurata, erot ovat jopa 30 – 40 prosenttia. Työntekijäkoh-

taista liikevaihtoa on seurattava, se on johtamisen väline.

Piirainen toteaa, että palkalla on helppo kilpailla, mutta kysyy eikö pitäisi kilpailla kannustejärjestelmillä. Seurannan voi aloittaa yksinkertaisilla luvuilla, eikä sitä tehdä käyttämisen vuoksi.

Palkitseminen sitouttaa, ja tieto siitä että seurataan, motivoi. Seurantatieto auttaa myös konehankinnoissa ja urakoiden laskennassa.

Historiakin kannustaa

Täyspainoisen ja tiiviin seminaaripäivän lounaan jälkeisen väsymyksen katkaisi tehokkaasti historioitsija **Teemu Keskisarjan** esitys. Vihreän kullan korjaajat saivat aimon annoksen historian valottamaa kannustusta.

Nykyaikaista maailmanhistoriaa ei mitenkään olisi voitu kirjoittaa loppupaperille tai nahalle, korostaa historioitsija itseoppineiden puunkorjaajien maan merkitystä kulttuurikansojen kehittymiselle ja talouden metsäpolkua valtion itsenäisyydelle.

Keskisarjan mukaan ilman luonnonvaramme hyödyntämistä ja siitä kehittämäämme maailmanluokan teollisuutta olisimme tällä hetkellä "kuten Jakutia tai Vianan Karjala". Ilman puunkorjuun teknistä kehitystä ei olisi koskaan saatu maksettua nykyisenkaltaista hyvinvointia.

Kenenkään etu ei ole se, että metsä muuttuisi tuottamattomaksi, historioitsija vakuuttaa.

Keskisarjan vakuuttava ja kannustava esitys löytyy Youtubesta, samoin kuin muutkin päivän esitykset. Suorat linkit sinne ja esitysten kalvosarjat Luken sivuilta www.luke.fi/fobia.

Luonnonvarakeskuksen FOBIA-hankkeen päätöstilaisuus, Metsäkoneyrittäjyys 2020 -tulosseminaari veti Vuokatisa salin täyteen. Etuvassemalla hankkeen rahoittajan tyytyväinen edustaja, Paula Mikkola Lapin liitosta.

Koneyrittäjien kehittämispäällikkö Timo Makkonen korosti, että yrityksen koko ei ratkaise kannattavuutta.

Metsäkonepalvelu Oy:n toimitusjohtaja Timo Tolppa (keskellä) huomautti, että koneyrittäjän on paitsi opittava uusia taitoja, joskus myös unohtettava entisiä; esimerkiksi tämän talven olosuhteet ovat vaatineet tavallista talvea enemmän hakkuutähteiden siirtoa ajourille. Vasemmalla John Deere Forestryn automaatioasiantuntija Markku Heikkinen ja oikealla projektikoordinaattori Paula Jylhä.

Lounastauolla nurmeslainen Pasi Kilpeläinen sekä oululaiset Reijo ja Jaakko Holtinkoski vaihtoivat tunnelmia poikkeuksellisen talven metsäurakoinneista.

Metsänhoidon kasvinsuojelun opiskeluaineisto verkossa

Kasvinsuojeluaineiden käytöstä metsänhoidossa on tehty opiskeluaineisto verkkoon, avoimeen käyttöön. Metsäammattilaiset ja metsänomistajat pystyvät itsenäisesti perehtymään kasvinsuojeluaineiden turvalliseen ja vastuulliseen metsätalousohjeeseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston verkkokurssilla ”Kasvinsuojeluaineiden kestävä käyttö”. Osa 10 sisältää opiskelumateriaalin ”Kasvinsuojelu metsänhoidossa”. Verkkomateriaali painottuu juurikäävän torjuntaan ja metsänhoidon kasvinsuojelua ohjaaviin säädöksiin mutta siinä käsitellään myös haitallisen kasvuston torjuntaa metsänuudistamisessa sekä hirvikarkotteiden käyttöä. Opiskeluaineisto antaa hyvät valmiudet metsänhoidossa tarvittavan kasvinsuojelututkimuksen suorittamiseen.

METSÄMIESTEN
SÄÄTIÖ

Juurikäävän torjunta on erityisen tärkeää terveissä metsissä. Paras hyöty saavutetaan, kun kannon pinta peittyy kokonaan kasvinsuojeluaineella.

Kasvinsuojeluaineiden ammattikäyttö

Kasvinsuojeluaineiden ammattikäyttö edellyttää voimassa olevaa kasvinsuojelututkintoa myös metsätaloudessa, jossa erityisesti juurikäävän torjunnassa käytetään kasvinsuojeluaineita. Kasvinsuojeluainekoulutuksen ja -tutkimuksen tarkoituksena on varmistaa, että kasvinsuojelutyö on tekijälleen ja ympäristölle turvallista sekä lopputulokseltaan laadukasta, jotta kasvinsuojelun tarkoitus saavutetaan. Työntekijältä edellytetään huolellisuutta kasvinsuojeluaineiden varastoinnissa ja käsittelyssä, levityslaitteen toimivuuden varmistamisessa sekä torjuntatyön toteutuksessa. Tutkinto on uusittava viiden vuoden välein.

Metsänhoidon kasvinsuojelun opiskeluaineistolla voi jokainen metsäammattilainen vahvistaa osaamistaan ja varmistua siitä, että kasvinsuojeluaineiden käyttö on vaikuttavaa ja turvallista. Verkko-opiskeluaineisto auttaa metsäammattilaisia valmistautumaan myös kasvinsuojelututkimuksen suorittamiseen. Verkossa käytettävän aineiston hyötynä on, ettei kouluttautuminen edellytä matkustamista erilliselle kurssipaikalle.

Kasvinsuojelututkinto verkkopalvelussa

Verkkomateriaalit helpottavat ja nopeuttavat metsänhoidon kasvinsuojeluun kouluttautumista ja edesauttavat kasvinsuojelututkimuksen suorittamista. Metsäkoneyrityksissä uusi työntekijä, jolta puuttuu kasvinsuojelututkinto tai se on vanhentunut, pystyy verkkomateriaalin avulla kouluttautumaan ja hankkimaan valmiudet kasvinsuojelututkimuksen suorittamiseen vajaan puolesta päivässä.

Kasvinsuojelututkimuksen metsänhoidossa voi nykyisin suorittaa myös sähköisesti verkkopalvelussa omalta työpaikalta tai kotoa käsin. Verkossa suorittavan kasvinsuojelututkimuksen toimintamalli kehitettiin Metsämiesten säätiön rahoittamassa hankkeessa vuonna 2018 ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyi mallin käyttöön ke-

vällä 2019. Nykyisin ainakin kolme toimijaa tarjoaa kasvinsuojelututkimuksen suorittamisen verkkopalvelussa ajasta ja paikasta riippumatta. Suoritettavissa on niin laaja kuin suppea tutkinto. Juurikäävän torjunta kantokäsittelyaineella edellyttää suppean tutkimuksen hyväksyttyä suorittamista.

Verkkopalvelujen hyötynä on, ettei tutkimuksen suorittaja joudu odottelemaan sopivalla paikkakunnalla olevan koulutustilaisuuden ajankohtaa eikä hänen tarvitse matkustaa erilliselle kurssipaikalle. Tästä on merkittäviä kustannushyötyjä metsäkoneyrityksille sekä muille toimijoille, joiden työntekijät tarvitsevat kasvinsuojelututkimuksen.

Juurikäävän torjunta on lakisääteistä

Metsätaloudessa kasvinsuojeluaineiden käyttö painottuu juurikäävän torjuntaan, joka on lakisääteinen velvoite metsän hakkaajalle 1.5.–30.11. välisenä aikana tehdyissä hakkuissa. Velvoite koskee juurikäävän riskialueella tehtäviä kuusivaltaisten metsien hakkuuta kivennäis- ja turvemaiden sekä mäntyvaltaisten metsien hakkuuta kivennäismailla. Juurikäävän torjunnan hakkuun yhteydessä tekee pääsääntöisesti hakkuukoneenkuljettaja. Juurikäävän torjunnan lisäksi metsänuudistusalojen heinä- ja vesakon torjunta glyfosaattivalmisteilla sekä hirvikarkotteiden käyttö taimikoissa ovat kasvinsuojelun säädösten tarkoittamaa kasvinsuojeluaineiden ammattikäyttöä. Tällöin työntekijältä sekä myös ammattikäyttöön tarkoitettuja kasvinsuojeluaineita hankkivalta ja käyttävältä metsänomistajalta edellytetään kasvinsuojelututkintoa.

Kasvinsuojelu metsänhoidossa –opiskeluaineiston ovat tehneet Koneyrittäjät ry, Metsäkoulutus ry, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TU-KES sekä Tapio Palvelut Oy yhteisessä hankkeessa. Hanketta on rahoittanut Metsämiesten säätiö. Lahjoitukset ja säätiöfuusiot ovat tärkeä osa Säätiön yleishyödyllisen toiminnan vaikuttavuutta. Lisätietoja www.mmsaatio.fi.

Mobiilihakkuri HEM593 edustaa yhtiön moderneinta konevalmistusta.

Jenz GmbH – tasaista ja vahvaa kasvua

Pohjoissaksalainen hakkurivalmistaja Jenz työllistää lähes 230 ammattilaista, joista 70 henkilöä on markkinoinnin, hallinnon ja laitesuunnittelun tehtävissä. Uuteen työvoimaan panostetaan tarjoamalla harjoittelijoille paikkoja jatkuvasti. Liikevaihtoa yhtiö on tehnyt viime vuosina 50 - 60 milj. euroa. Laitevalmistuksella mitaten Petershagenin tehtaalta lähtee vuosittain peräti yli 140 hakkuria ja/tai biojätteen repijää. Molempia laitteita on valmistuksessa sekä kiinteitä että mobiilialustaisia.

ERKKI EILAVAARA

ritys myy myös vaihtokoneita. Edelleen perheyrittäjänä toimivalla laitevalmistajalla on vastuussa nyt 4. sukupolvi. Seppänä 1921 aloittaneen Hans Jenzin perustama yritys täyttää ensi vuonna 100 vuotta. Alun perin valmistettiin maatalouteen peräkärryjä ja muuta työkalustoa. Lähtökohdat muistuttavat mm John Deeren alkutaivalta.

Ensimmäinen kiinteä hakkuri tehtiin vuonna 1959 ja ensimmäinen mobiilihakkuri suomalaisen Algolin kanssa vuonna 1977. Vuonna 1986 siirryttiin myös biojätteen käsittelyn laitteisiin. Jo vuonna 1989 AZ50 laitteen myötä päästiin 300 valmistuneen koneen rajapyykille. Vuonna 1991 järeämpi AZ60 vei yrityksen yli 1000 valmistetun laitteen. Autohakkurit astuivat vahvasti kuvaan vuonna 2007 ja niiden kautta saavutettiin valmistuksessa vuonna 2013 3000

laitteen kokonaismäärä. Jenzin voimakas kehitys kuvaa mm Euroopan nopeaa kehitystä fossiilisista kohti uusiutuvaa energiaa. Yhtiön tuotantotiloissa ei saa valokuvata.

Ideachip Oy edustaa Suomessa

Tällä hetkellä Jenz toimii 45 maassa 25 myyntiyrityksen kautta. Suomessa Jenz edustus ja maahantuonti on ollut pitkään Ideachip Oy:llä. Yritys toimii Mäntyharjulta käsin. Jenzillä on Itävallassa tytäryhtiö ja toimipiste. EU-maihin laitteista viedään noin 40 % ja loput menee Euroopan alueen muihin naapurivaltioihin ja mm Australiaan sekä Amerikkaan. Yrityksen tehdas – ja toimitilat lämpivät hakkeella, Frölingin valmistama 300 kW:n pannu Lambdamat 320 boilerilla vuodelta 2009 on saanut seurakseen

aurinkopaneelit tehtaan rakennusten katolle. Hakelämmitys tehtaalla alkoi tosin jo vuonna 2001. Paikallisen raaka-puun tarve on vuodessa noin 1500 m3. Yritys kertoo säästävän merkittävästi energiakuluissa hake- ja aurinkokenno-lämmityksellä. Tuulivoimakin on yrityksen suunnitelmissa, mutta päätöksiä sen käyttöön otosta ei ole tehty. Uusi toimistorakennus valmistui vuonna 2018 ja se sisältää myös asiakkaiden vastaan-ottotilat. Jenz tekee oppilaitosyhteistyötä aktiivisesti lähialueen oppilaitosten kanssa. Työvoiman saatavuus on keskeinen tekijä menestymisessä. Yritys on ollut ja on esillä käytännössä kaikilla merkittävillä metsä- ja bioenergia-alan messuilla Euroopassa. Tänä vuonna Saksan KwfTagung heinäkuun alussa ja mm FinnMETKO2020 syyskuun alussa ovat ohjelmassa.

2

3

4

5

Kuva 2. Pääosin Pohjanmaata edustanut vierailijaryhmä tutustui EU-hakeprojektin opintomatkalla useisiin maatilakokoluokan lämpölaitoksiin Hampurin ympäristössä. Kuvassa on vasemmalla ryhmän isäntänä toiminut, ulkomaan myynnistä vastaava, Hartmut Schneckener Jenziltä.

Kuva 3. Toinen isännistä oli Elisabeth Holland, seurassaan Antti Ala-Talkkari ja hakeasiantuntija Carsten Bruggeman (oik) Hannoverista. Elisabeth Holland vastaa Jenzin markkinoinnista.

Kuva 4. Hartmut Schneckener Jenzin ulkomaan myynnistä kertoi tehtaan tuotenimikkeitä olevan noin 10000 kpl ja varaston arvon olevan lähes 5 milj. euroa, varasto kiertää alta vuodessa.

Kuva 5. Saksassa tehdään klapeja tehdasmaisesti isolla kapasiteetilla. Kuvassa Brennholzhof Landesbergen, yrittäjä Malte Fischerin klapitehdas Raiffeisen Agil Leesen energiakylässä.

FinnMETKO

2020

Jämsä 3.-5.9.

www.finnmetko.fi

VILLE EEROLA

YHDESSÄ ENEMMÄN

KONEYRITTÄJÄT
1969–2019

Tämä teos on kunnianosoitus niille, jotka aikanaan perustivat liittomme sekä niille, jotka ovat olleet sen jälkeen liekinkantajinamme.

Tilaa Koneyrittäjät 50 vuotta -historiikirja

50 € + toimituskulut 10 €
jäsenyrittäjille 40 € + toimituskulut 10 €

Tilaukset: tania.airosmaa@koneyrittajat.fi,
puh. 040 900 9410

Elämänmakuisia tarinoita luettavaksi
– kertomuksia konetyön kehittymisestä ja ihmisistä sen taustalla

Korvenraivaajista Koneyrittäjiksi

**Korvenraivaajista
Koneyrittäjiksi -kirja**
35 € / kpl (sis. alv:n)
+ toimituskulut

Tilaukset:
Finnmetko Oy
puh. 040 9009 410 tai
www.koneyrittajat.fi

Kirjassa on 39 yrittäjähaastattelua, jotka valottavat sitä, keitä ihmisiä – yrittäjiä – koneurakoinnin taustalla on ollut ja on edelleen, ja miten he ovat kokeneet alan kehityksen.

Mukavaa matkaseuraa

Viidentoistavuoden ikään päässyt Mercedes Vito edustaa valmistajansa keski suurta pakettiautomaalia. Espanjassa valmistettava mallisto on ollut suomalaisten suosikki koko sen valmistushistorian ajan. Laajat vaihtoehdot sekä tavara- että henkilöliikenteeseen ovat vaikuttaneet auton suosioon.

SAKARI KOKKONEN

Mercedes Vito 116CDI 4x4 keskipitkä A2 A
Moottori: Neljä sylinteriä, Diesel. 2143. cm3. 163 Hv. 380 Nm
Vaihteisto: 7G-Tronic Plus Automaatti
Akseliväli: 3200 mm.
Pituus: 5140 mm.
Leveys: 2244 mm. peilien kanssa
Korkeus: 1910 mm.
Tavaratilan pituus: 2831 mm.
Tavaratilan leveys: 1685 mm. (lokasuojien kohdalla 1270 mm.)
Tavaratilan korkeus: 1392/1252 mm.
Myynti: www.mercedes-benz.fi

liijarrutuksissa pieni, ainakin alkuun jarrupolkimen kanssa pitää olla tarkkana.

Keskipitkän auton tavaratilaan mahtuu kolme Euro-lavaa poikittain. Kuormanvarmistuspisteet lattialla ovat hyvin sijoitettu, lastaaminen ja kuormanvarmistaminen ovat helppoa. Oikealla puolella oleva liukuovi on suuri, joten lastaus onnistuu hyvin myös sivusta. Lisämaininta ohjaamon väliseinän alaosassa olevasta leveästä luukusta, sitä voidaan käyttää hyväksi työntämällä pitkää tavaraa kuljettajan ja apumiehen penkin alle.

Nelivetoinen Mercedes Vito on kelpo kulkija hänelle, joka tarvitsee ajoneuvon, jolla pääsee lähelle työkohteita. Auto soveltuu hyvin pitkille reissuille sekä lähialueen maastoon kohdistuville matkoille. Auton mallisarjan pitkäikäisyys sekä valmistajan perinteet tulevat selkeästi esille auton ominaisuuksissa. Vito sopii hyvin suomalaisiin käsiin.

SAKARI KOKKONEN

Ponteva perusjätkä

Japanilaisilla on pitkät perinteet avolavaisten autojen valmistuksessa. Isuzulla on jo yli sadan vuoden kokemus autonvalmistuksesta. Uusittuun D-Max mallistoon on saatavissa kolmea eri ohjaamoversiota. Kokeilimme erikoisvarusteltua Black Edition nelivetoista pakettiautoa.

Uusi D-Max on varustettu 164 hevosvoimaisella, muuttuvasiipisellä turbolla varustetulla 1.9 TDI-moottorilla. Moottorin koko on optimoitu, joten sen aiheuttamat typenoksidien päästöt voidaan alentaa pelkästään käyttämällä LNT-katalysaattoria yhdistettynä pakokaasujen takaisinkierätykseen. Etuina se on se, ettei päästöjen alentamiseen tarvita lisäaineita. Moottori yhdistettynä 6 nopeuksiseen Aisinin valmistamaan automaattivaihteistoon liikuttaa 3000 kilon kokonaismassaista autoa riittävän rivakasti. Pientilavuuksisen moottorin takia automaattivaihteisto kierrättää moottorin kierroslukua melko korkealle ennen ylöspäinvaihtoa. Polttoaineen kulutukseen tällä ei kuitenkaan tunnu olevan suurta vaikutusta, säästöä tulee, kun ei tarvitse tankata AdBlue-liuosta.

Ohjaamossa on pelkistetty, työkalumainen tunnelma. Tämä on positiivista, turhat tingeltangelit ovat poissa, autoa pystyy ohjastamaan myös työhanskat kädessä. Ohjaamon nouseminen on erinomaisen helppoa, ajoasento mainio ja ajaminen helppoa. Penkkien takana oleva tila voidaan käyttää hyödyksi säänaran tavarankuljetuksiin. Lastausta helpottaa kaappariivet takana. Ajoltaan auto on erinomainen, ohjaus palauttaa rauhallisesti mutta siihen ominaisuuteen tottuu nopeasti. Jatkuva neliveto voidaan kytkeä milloin vain. Lisäapuita auto saa erinomaisista lisäapuvälineistä. LED-valopaketti keulassa valaisee hienosti laajan alueen.

Kantavuutta autoon löytyy 1000 kiloa ja perään voidaan kytkeä 3500 kiloinen perävaunu. Näillä arvoilla autosta saadaan melkoinen kuormajuhla, joka on kuitenkin hyvinkin henkilöautomainen. Peruutusta helpottaa hyvin sijoitettu peruutuskamera, jonka näyttö on integroitu samaan näyttöön kuljettajan info-järjestelmän kanssa. Infojärjestelmä on hiukan sekava ja tarvitsee perehdytyksen ennen kuin lähdetään liikkeelle. Auto on tehty selvästi maastoon. 29.4 asteen lähestymiskulma ja 22.4 asteen jättökulma tekee siitä hyvin maastokelpoisen. Maavaraa on 225 mm.

Isuzu D-Max neliveto soveltuu mainiosti työ- ja vapaa-ajankäyttöön. Sillä on helppo ajaa sekä piki tiellä että maastossa, tunne on jotenkin kuorma-automainen, vakaa ja topakka. Auto maistuu hyvälle ilman kiillättäviä turhakkeita. Omistamista helpottaa viiden vuoden takuu ilman kilometrirajaa.

Isuzu Space Cab 1.9 TDI Black Edition
Moottori: 1.9 TDI 164 hv, 360 Nm
Pituus: 5295 mm. • **Leveys:** 1860 mm. • **Korkeus:** 1780 mm.
Lavan pituus: 1795 mm. • **Lavan leveys:** 1530 mm.
Kokonaismassa: 3000 kg. • **Oma massa:** 1885 kg.
Kantavuus: 1115 kg • **Perävaunumassa:** 3500 kg.
Suurin sallittu yhdistelmämassa: 6000 kg.
Myynti: Isuzu Motor Finland Oy

Metsäkoneenkuljettaja Antti Kivelä esittelee työmaata.

Tukkien värimerkintä kiinnosti.

Konetyö kiinnosti ranskalaisia.

–eteläpohjalainen metsä kiinnostaa Bretagnen aluetta

Vaikka osa suomalaisista moittiikin kotimaista metsäsektoria, niin suomalainen metsätalous, puunhankinta ja bioenergia kiinnostavat ulkomaalaisia. Tästä yhtenä osoituksena oli tammikuun lopulla Etelä-Pohjanmaalla visitillä käynyt ranskalainen, noin kymmenen hengen asiantuntijaryhmä. Myös talvileimikoiden korjuusta, metsäalan lakoista ja tienpidosta keskusteltiin vierailun lomassa.

TEKSTI JA KUVAT
RISTO LAUHANEN, SEAMK

Vuoden 2018 heinäkuussa Lapuan ja Seinäjoen rajalla sijaitsevalla Uitonloukolla kisailtiin FIN5-suunnistusviikolla yli 30 asteen helteissä. Tällä kertaa Uitonloukon maisemissa vieraili Ranskan Bretagnessa sijaitsevan Dino Agglomération -alueen retkikunta, joka koostui kuntien, kansallispuiston ja energiaosuuskunnan asiantuntijoista. Energiatoimisto Thermopolis Oy:n ja Suomen metsäkeskuksen isännät pääsivät vieraiden kanssa nauttimaan myös suomalaisesta talvesta, nollakelin lumisateesta ja Juha Viirimäen grillaamista nuotiomakkaroista.

Tukkien värimerkintä kiinnosti

Uitonloukon vierailun pääkohteena oli Metsänhoitoyhdistys Etelä-Pohjanmaan harvennustyömaa. Männyn ja kuusen muodostamassa sekametsässä hakkuukertymä oli 40-50 mottia hehtaarilla. Työmaa sijaitsi kangasmet-sän ja turvemaan rajapinnassa kankaan puolella. Kohteella oli tehty koneellinen nuoren metsän hoito noin kymmenen vuotta sitten.

Lapualaisen Pekka Kosken koneyrityksen metsäkoneenkuljettaja Antti Kivelä pääsi tällä kertaa esittelemään työmaata ranskalaisille vieraille. Erityisen kiinnos-

tuneita ranskalaiset olivat tukkien värimerkinnästä. Kivelä kertoi myös tukkien katkonnasta ja toimituskohteista. Leimikon tukit ja pikkutukit toimitetaan aikanaan paikallisille pk-sahoille. Paikallissahojen puunkäyttö on tyypillistä nimenomaan Etelä-Pohjanmaalla, arvioi työmaatiotoja retken avuksi toimittanut metsänhoidonneuvoja Jussi Yli-Hannuksela. Kuitupuut voidaan kuljettaa sellu- ja paperitehtaille, mutta Etelä-Pohjanmaan suuret maatilat ja klapiyritykset kysyvät kuitupuuta ja energiapuuta.

Ranskan ryhmä sai maastossa kysymyksiinsä Suomen metsäkeskuksen Iida Viholaisen tulkkaamat, nopeat ranskankieliset vastaukset. Suomalainen metsätalous perustuu metsäsuunnitelmiin. Vierailukohteella puuston tiheydeksi jää harvennuksen jälkeen noin 1 000 runkoa hehtaarille. Erityisen kiinnostuneita ranskalaiset olivat metsien monimuotoisuuden vaalimisen toteutumisesta ja arvokkaiden elinympäristöjen suojelusta.

Turvemaiden puunkorjuu ja kuljetukset haasteellisia –onneksi Lapuan saha ei ole lakossa

Retkellä nousi esille myös koneyrityksen nykytila. Talvileimikoiden korjuu on ollut roudattoman talven

Ranskalainen visiitti korjuutyömaalla. Vasemmalla oppaana Antti Kivelä.

haasteena, kun suomaille ei ole tahtonut päästä. Varsin hyvin on Lapuan seudulla kuitenkin selvitty ja leimikoita on löytynyt kantavilta mailta.

Lisäksi paikallisteiden kunnossapitoasiat huolestuttavat metsä- ja konemiehiä. Puukuljetusten ohjaus onkin ollut viime aikoina hankalaa vesisateiden ja pakkasten vuorotellessa. Näillä Lapuan

lakeuksilla ei ole onneksi niin jyrkkiä mäkiä kuin jossain Keski-Suomessa. Tasaiset maastot helpottavat sekä lavettimiesten että puuautomiesten työtä.

Lapuan elinkeinotoimenjohtaja Jouko Vuolle varmisti tiedon, ettei Lapuan saha ei ole lakossa. Sekin on eteläpohjalaisille metsäkonemiehille helpotus, kun tukit liikkuvat metsästä sahalle.

Metsätuhot puhuttavat sekä Suomessa että Ranskassa

Lisäksi ilmastonmuutos ja metsätuhot kiinnostivat ranskalaisia. Tuhoja ei työmaalla ollut. Myrskytuhot ovat Suomessakin mahdollisia. Ruskomäntypistiäinen todettiin Etelä-Pohjanmaan mäntymetsien

pahimmaksi vaivaksi. Myös juurikääväästä ja kirjanpajasta kysyttiin. Suomalaisilla metsäkonemiehillä on keskeinen asema kesäaikaisessa juurikäävän torjunnassa, jota suositellaan toimenpiteeksi myös Lapuan männiköissä. Kirjanpajat puolestaan vaivaavat keskisen Euroopan ja osin eteläisen Suomen kuusikoita.

Bretagnen ryhmä vieraili Uitonloukon korjuutyömaan lisäksi muun muassa Veljekset Ala-Talkkarilla, Härmän kylpylää lämmitävän Helppolämpö oy:n lämpölaitoksella sekä Seinäjoen Sarkamessuilla.

Asiapari Leader -toimintaryhmä ja ranskalainen kumppanialue rahoittavat Johanna Pun-karin johtamaa FRANSU-hanketta. Myös Manner-Suomen maaseutuohjelman rahoittamat hankkeet "Lämmöstä liiketoimintaa, VISU", "EIP Tuorehakekonsepti maatilamittakaavassa" sekä "Makuja maakunnan metsistä" toimivat ranskalaisryhmän oppaina.

OFA PARAGON SOFT 16

- Huippu suorituskyky myös pehmeässä maastossa
- Vakaa pystynastarakenne
- Tiheä sivusuoja
- Pitkä huoltoväli

Luotettava ketjuvalinta.

www.ofa.fi

Salaojituksen historiaa – risuojista muoviputkiin

Peltojen salaojitus käynnistyi maassamme huomattavasti hitaammin kuin vauraamissa naapurimaissa Ruotsissa ja Tanskassa tai Englannissa, missä lähes koko peltoala oli salaojitettu jo ennen ensimmäistä maailmansotaa. Ensimmäisiä risu-, riuku- ja kivivirityksiä on ilmeisesti pienessä määrin tehty jo 1600-luvun lopulla, mutta määrätietoisempi ojitus alkoi vasta sata vuotta myöhemmin. Vuonna 1797 perustetusta Suomen Talousseurasta tuli maanviljelystekniikan kehittäjä ja sen ansiosta vauraimmissa kartanoissa salaojitus todettiin tehokkaaksi pellon tuottavuuden nostajaksi. Kehitystä hidastivat edelleen sortovuodet, maailmansota, itsenäistymisen ajan sekasorto ja torppariuudistus heti itsenäisyyden ajan alussa.

KALEVI KAIPIA

Amerikkalainen IH-telatraktorin perään rakennettu Cleveland-salaojituskone oli ensimmäinen oikea tehdastekoinen salaojakone Suomessa sodan jälkeen. Näitä saatiin maahan n. 40 kappaletta.

tsenäisyyden ensimmäisenä vuonna perustettu Salaojayhdistys muodostui lopulta sellaiseksi toimijaksi, jonka ansiosta peltojen kuivatusta parantava ja tehokasta viljelyalaa lisäävä ojitusmenetelmä hyväksyttiin jopa valtion tukemaksi toiminnaksi.

Ensimmäinen tiiliputki esiteltiin Suomessa 1800-luvun puolivälissä ja vaikka vielä vuonna 1950 oli esillä hankkeita puuputkien teolliseksi tuottamiseksi, ne hiipuivat kaupallisesti mahdottomina. Samoihin aikoihin kokeiltiin jo muoviputkeakin, mutta tiiliala onnistui silloin vielä jarruttamaan näitä hankkeita ja Salaojayhdistyskin epäili muovin soveltumista putkimateriaaliksi 1970-luvulle saakka. Nykyäänhan muovi on kokonaan syrjäyttänyt tiiliputken.

Ojat risu- ja riukusalaojille kaivettiin luonnollisesti lapiolla ja myös tiiliputkille ojat tehtiin pitkään miesvoimin. Ensimmäisiä kokeiluja hevosvetoisella koneella ja amerikkalaisella itsekulkevalla telakoneella tehtiin Suomessa 1920-luvulla, mutta vasta sotien jälkeen koneellinen kaivutyö pääsi voimakkaammin käyntiin. Tämän mahdollisti erityisesti liittoutuneiden ylijäämävarastoista vuonna 1947 Suomeen saatu lähes 500 koneen erä White-puolitelautoja. Armeija varasi näistä parisataa tykinvetäjiksi, mutta lopuista Puolustusvoimien Santahaminan tehdas ja myös Pellonraivaus Oy:n konepaja Hämeenlinnassa rakensivat salaojakoneita. Siirtoväen

asuttamisen tarpeisiin perustettu Pellonraivaus varusteli näitä "Vaitteja" myös kivenraivausvaunuiksi. Oikea tehdastekoinen salaojituskone oli amerikkalainen IH-telatraktorin päälle toteutettu Cleveland, joita myös sodan jälkeen saatiin Suomeen muutamia kymmeniä kappaletta.

Tiiliputket laskettiin miesvoimin kaivutyö- tai ketjukaivulaitteen avaamaan uraan pitkävärtisellä putkikoukulla. Sitä ennen oli vielä käsityönä höylättävä uran pohja kourumaisella työkalulla ja putken laskemisen jälkeen myös sorastus tapahtui lapiopelillä. Salaojitusryhmään kuuluikin melkoinen joukko miehiä ja perinteeseen tapaan työryhmä muonitettiin ja majoitettiin maatilain toimesta. Vasta **Mauno Kurpan** keksimä yhden henkilön hoitama puoliautomaattinen putkenlaskulaite ja sorastusvaunu vähensivät tiiliputkila ojitamisen mielarvetta. Kun säätöhydrauliikka kehittyi riittävän tarkaksi, päästiin myös ojan pohjan höyläämisestä eroon.

Salaojituksen yleistyessä pientilojen pelloille, raskaat puolitelakoneet jäivät pois ja tilalle tulivat erityisesti Kurpan kehittämät maataloustraktorin päälle rakennetut koneet. 1950-luvulla alkanut Kurpan Konepajan tuotanto oli suurimmillaan 1970-luvulla, jolloin Mara-salaojakoneet käytännössä valtasivat markkinat. Suomalainen salaojakonevalmistus loppui 1990-luvun alussa ja tilalle ovat tulleet eurooppalaisten valmistajien tela-alustaiset aurakoneet.

Yhdistys suunnitteli, urakoitsijat toteuttivat

Salaojituksen markkinoinnista viljelijöille ja ojituksen suunnittelusta vastasi pitkään edellä mainittu Salaojakeskus ry, joka on sekä asiakkaiden että alan toimijoiden yhteinen järjestö.

Salaojakeskuksen suunnittelijat laativat hankkeelle työpaalutuksen, jonka perusteella ojitus toteutettiin ja toteutetaan edelleenkin, vaikka työ nykyisin tehdäänkin laserohjauksella.

Osakeyhtiömuotoiseksi muutetut Salaojakeskus Uusimaa Oy ja Salaojakeskus Pirkanmaa Oy tekevät tänään myös maa-ainesten ottosuunnitelmia, rakennusten salaojituksen sekä jätevesi- ja sadevesijärjestelmien suunnittelua, mikä kaikki todistaa peltojen salaojituksen vähenemisestä.

Alalla toimii nykyisin myös yksityisiä konsulttiyrityksiä sekä salaojaurakoitsijoita, joilla on kyky myös hankkeiden suunnitteluun.

Suomen pelloista reilut kaksi kolmasosa on salaojitettu ja nykyisin uusinta- ja täydennysalaojitusta tehdään noin 600 hehtaarilla.

Ennätysvuonna 1975 peltoja salaojitettiin lähes 45000 hehtaaria ja vielä 2000-luvun alkuvuosina vuosittainen ojitusmäärä vaihteli 5000 – 10000 hehtaarin välillä.

Erikoinen historiallinen tapahtuma oli 80-luvun lopulla, kun Salaojakeskus sai mahdollisuuden esitellä suomalaista salaojitekniikkaa Neuvostoliitossa. 30 kilometriä Leningradin länsipuolelle ojitettiin parinkymmenen hehtaarin koeala sekä auraamalla että Ukko-Maralla. Venäläiset tekivät saman kokoisen työn omilla virolaisvalmisteilla Tallex-koneillaan ja tarkoitus oli vertailla tuloksia myöhemmin.

Mukana olleilla Kurpan miehillä oli varmasti ajatuksena myös avata konekauppaa itään. Kaikki kuitenkin muuttui Neuvostoliiton hajoamiseen, eikä sen jälkeen ole Suomesta tarvinut käydä siellä salaojia kaivamassa!

Marasta monopolituote ja salaojituksen yksinvalti

Reijo Pekala aloitti salaojitusurakoitsijana kahden yhtiökumppaninsa kanssa Ketju-Maralla vuonna 1974. Se ei ole säilynyt, mutta vuoden 1980 Ukko-Mara on tallessa ja lähtee tarvittaessa vielä työmaallekin!

Kun loimaalainen yrittäjä, maanviljelijä, kansanedustaja ja teollisuusneuvos Mauro Johannes Kurppa (1927 – 1999) kehitti perustamassaan konepajassa 50-luvun lopulla ensimmäisen salaojituskoneensa Fordson Major -traktorin perään, tarve sille oli ilmeinen. Salaojituksen hyödyt olivat tulleet viljelijöille selviksi ja kun raskaiden tela-alustaisen koneiden käyttö pienillä tiloilla oli taloudellisesti mahdotonta, oli kevyen pyöräalustaisen koneen helppo tulla kasvaville markkinoille. Loimaan alavat savimaat toimivat myös erinomaisena testipaikkana avo-ojia korvaavan kaluston kehittämisessä.

Ensimmäisen Mara-koneen, jollainen on nähtävissä Loimaan Sarakamuseossa, Kurppa toteutti Fordson Majorin perään ja se oli tyypiltään ketjukaivukone. Yksillä takapyörillä varustetun laitteen ongelma oli, että ojen ylituksessa tarvittiin erikseen sillat, kun kaivulaitteen säätövara ei riittänyt salaojan pohjan korkeusaseman pitämiseen.

Kukaan ei keksinyt, että avo-ojat olisi voinut etukäteen tasata suunnitellun salaojalinjan kohdalta! Mutta **Mauno Kurppa** ei jäänyt toimettomaksi, vaan kehitystyön seurauksena esiteltiin tandem-akselistolla varustettu malli ja tiukemmille maille soveltuva kaivupyörällä varustettu Ukko-Mara.

Tandemissa toiset takapyörät on laakeroitu traktorin runkoon kiinnitettyihin palkkeihin, joissa on etummaiselta akselilta tuleva ketjuveto ja niin päästiin avo-ojienkin yli kaivutyön häiriintymättä.

Elimäen kunnassa yrittäjä **Pekka Jauho** aloitti salaojitustoiminnan 1960-luvun alkuvuosina Kurpan Mara-koneella ja sen mukana työskenteli kesälomillaan saman vuosikymmenen loppupuolella myös **Reijo Pekala**, joka yhtiökumppaneineen sai Jauhon lopettaessa ostaa häneen koneensa.

– Ostimme Jauhon Pekalta tandem-akselilla varustetun Massey-Ferguson 175-traktorin ja Ketju-Mara-yhdistelmän ja aloitimme urakoinnin omiin nimiin vuonna 1974, kertoo Pekala.

– Ensimmäinen kaivupyörätyyppinen Ukko-Mara tuli meille vuonna 1980 ja sen edessä oli aluksi Ford 5000 tandemilla, mutta tiukimmilla savimailla se oli hieman voimaton.

– Kun vuonna 1986 eteen vaihdettiin nelivetoinen Ford 8620, niin johan alkoi voima piisata, toteaa Pekala.

Kurpan Konepaja Oy Loimaalla kasvoi 60-luvulla maan johtavaksi salaojakoneiden valmistajaksi ja viimeistään 80-luvulle tullessa sillä oli markkinoilla monopoliasema.

Muut kotimaiset valmistajat, joita alkuun oli ollut, olivat lopettaneet tai siirtyneet valmistamaan muita tuotteita. Konetta tehtiin edelleen Ketju-Mara-, Ukko-Mara- ja Karhu-Mara-malleina ja työssä tarpeelliset soravaukut tulivat tuotantoon 70-luvulla. Parhaimmillaan konepajassa työskenteli toistasataa henkilöä. Mara-salaojakoneen ostaja sai valita haluamansa traktorin ainakin Fordin, Massikan ja Valmetin valikoimista joko omalta konekauppiaaltaan tai samaan hintaan Kurpalta.

– Käyttöominaisuuksiin vaikuttivat moottorin tehon lisäksi myös vaihteistoratkaisut, joissa kovilla savimailla ryömintävaihteesta oli etua, kertoo Reijo Pekala.

1970-luvun puolivälissä Kurppa aavisteli salaojakoneiden markkinoissa muutoksia ja hän alkoi kehittää uusia tuotteita. Alkuun ohjelmassa oli mm. maatilakaivuri Esa- ja Masa-tuotenimillä sekä pieni kaivuri Bobcat-koneen lisälaitteeksi. Vuosikymmen loppupuolella Kurpan Konepaja kehitti ja lanseerasi Dino Lift-nostolaitteen, jonka Suomen myynnistä on nyt 40 vuoden ajan vastannut Rotator Oy.

Salaojakoneiden valmistus Kurpan Konepajassa loppui 90-luvun alussa, mutta niitä on edelleen käyttökunnossa runsaasti.

PVK-Kaivu Oy:n Reijo Pekala muistaa myös Mauno Kurpan kovana liikemiehenä. – Koneiden varaosat Mauno osasi hinnoitella monopolityyliin, sanoo Pekala.

– Niitä oli hyvin saatavissa ja jos jotakin osaa piti kiireisempään aikaan odottaa, Kurpalta voi saada siksi aikaa varakoneen töihin.

– Mutta hinnat olivat aina ”kohdallaan” eikä korvaavia osia tahtonut löytyä mistään kaupasta, naurahtaa Pekala.

– Ja vaikka Kurppaa urakoitsijoiden keskuudessa arvosteltiinkin, kaikkien pitää kuitenkin myöntää, että hän teki todella ison työn salaojituksen kehittämiseksi maassamme. Kotimaisen konevalmistuksen loputtua alan kalusto on hankittu keskieuropalaisilta, lähinnä hollantilaisilta valmistajilta.

Saatuaan markkinat hyvään malliin, Mauno Kurppa kiinnostui myös yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Hänet valittiin eduskuntaan Veikko Vennamon johtaman SMP:n kansanedustajana, mutta puoleen hajaantuessa vuonna 1972, Kurppa jäi Suomen kansan yhtenäisyyden puolueen ehdokkaana valitsematta vuoden 1975 vaaleissa. Loimaan kunnanvaltuustoon Mauno Kurppa kuului sitoutumattomana jäsenenä vuosina 1973 – 1996 ja teollisuusneuvoksen arvonimen hän sai vuonna 1978.

Kurpan Konepaja Oy myytiin sijoittajaryhmälle vuonna 1997 ja nykyisin yritys toimii perheyrittäjä Dinolift Oy-nimellä ja menestyy hyvin kansainvälisillä nostolaitemarkkinoilla.

PVK-Kaivu Oy puolestaan salaojittaa edelleen ja yrityksellä on tällä hetkellä käytössään myös kaksi tela-alustaista Interdrain-aurakonetta ja vielä Ukko-Mara reservinä. Runsaasti vesijohto- ja viemäritöitä takavuosina tehneellä yrityksellä oli parhaimmillaan töissä 6 – 7 omaa konetta ja parikymmentä työntekijää.

Nykyisin salaojituksen ja maarakentamisen ohella tehdään myös kiivaeskauppaa Kymenlaakson alueella.

Esittelemme...

Titanium-XV

**ISOMPI KÄRKI
PAREMPI, TASAISEMPI LEIKKAUS
KESTÄÄ PIDEMPÄÄN
"404" HARVESTER BAR**

Prokop kahmarin pikakiinnike
Adapteri rotaattorin ja kahmarin väliin

- Helppo ja nopea asentaa
- Max. 5000 kg
- Sopii kaikkiin koneisiin

Kysy lisää!

UUTTOKALUSTO TAMPERE | Ahlmanintie 56 | 33800 Tampere | 03 222 5585 | tampere@uittokalusto.fi
UUTTOKALUSTO SAVONLINNA | Taitajantie 2 | 57210 Savonlinna | 015 555 0402 | shop@uittokalusto.fi
www.uittokalusto.fi

**COMMITMENT TO
EFFICIENCY**

Pökeröityvän
pätevä pyörittäjä
X26

STEELWRIST
EARTHMOVING EFFICIENCY

075 326 6222 | 040 179 7238
040 179 0019 | 040 179 8108
www.steelwrist.com

**Metsäkoneiden lavettikuljetukset
Eurooppaan
asiantuntemuksella ja
monivuotisella kokemuksella.**

Antti Mattila Oy
p. 0400-239 595
FIN-34600 Ruovesi

Metsä- ja maanrakennuskoneiden kuljetusautot.
Monipuolinen valikoima ja yksilöllinen suunnittelu.
Teemme myös akselivälimuutokset, koneistukset, korjaukset ja huollot.

ARILAHTI KY

Ylävaltolantie 20, 52200 Puumala, 015 668 7161
arilahti.ky@kolumbus.fi • www.arilahtiky.fi

KAARI RAKENNE

ERITTÄIN KUSTANNUSTEHOKAS **HUOLETON KOKONAISTOIMITUS** **RATKAISU SINUN TARPEESEESI**

PYYDÄ TARJOUS sinulle sopivasta halliratkaisusta! Jere Kujanpää 045 875 5501
www.kaarirakenne.fi | kaarirakenne | kaarirakenne

Parempaa haketta!

Kotimaiset Energiat Oy, puh. 040 563 8593

**KONEYRITTÄJÄ 3/2020 ilmestyy 29.4.
Aineistopäivä on 27.3.**

**Ota yhteys: Tapio Hirvikoski, puh.
040 9009 417
tai tapio.hirvikoski@koneyrittajat.fi**

Metsäkauppa vilkastui, metsän hinta viime vuoden tasolla

Maanmittauslaitos kokosi vuoden 2019 kiinteistöjen kauppahinnat ja kauppojen lukumäärät. Metsätalakauppojen määrät ovat kasvaneet roimasti.

Metsätalakauppojen (yli 2 hehtaaria) määrä lisääntyi edellisvuonna 23 % vuoteen 2018 verrattuna, kauppiaita tehtiin miltei 4 700. Eniten metsäkauppoja tehtiin Pohjois-Pohjanmaalla, yhteensä 727 kappaletta.

Kauppojen mediaaninhinta oli 2 900 euroa hehtaarilta. Keskihinta nousi 0,7 % vuoteen 2018 verrattuna.

Vaikka hinnanmuutos on vähäinen koko maan tasolla, maakunnittainen vaihtelu on vuosien väillä suurta, toteaa pelto- ja metsäkauppojen analyysin tehnyt johtava asiantuntija Esa Ärölä Maanmittauslaitokselta.

Esimerkiksi Varsinais-Suomessa keskihinta nousi 16 % edellisvuoteen verrattuna ja Kanta-Hämeessä hinta puolestaan laski 18 %. Kalleinta metsä oli Uudellamaalla, keskimäärin 5 300 euroa hehtaarilta, ja halvinta Lapissa, 880 euroa hehtaarilta.

Peltokauppa vilkastui, keskihinta edellisvuoden tasolla

Viime vuonna tehtiin yli 2 hehtaarin peltokauppoja 674. Se on 20 % enemmän kuin vuonna 2018. Eniten kauppiaita tehtiin Etelä-Pohjanmaalla, yhteensä 126.

Vuonna 2019 koko maan pelto-kauppojen mediaaninhinta oli 8 900 euroa hehtaarilta. Mediaaninhinta nousi 0,7 % verrattuna vuoteen 2018.

Kalleinta pelto oli Varsinais-Suomen maakunnissa, keskimäärin 11 800 euroa hehtaarilta. Varsinais-Suomessa peltohehtaarin mediaaninhinta nousi 800 eurolla vuoteen 2018 verrattuna. Halvinta pelto oli Lapissa, keskimäärin 2 500 euroa hehtaarilta. Lapissa tehtiin edustavia pelto-kauppoja viime vuonna vain 9 kappaletta ja Kainuussa 3.

Omakotitalojen hinnoissa lähinnä pientä laskua suurkaupungeissa

Suomen kalleimmat omakotitalot sijaitsevat Espoossa, jossa viime vuoden kiinteistökauppojen mediaaninhinta oli 465 000

euroa. Mediaaninhinta on laskenut 1 % edellisvuoteen verrattuna. Helsingissä omakotitalo maksoi viime vuonna keskimäärin 416 000 € (+ 11 %), Vantaalla 331 000 € (- 4 %), Tampereella 265 000 € (- 4 %), Turussa 229 000 € (- 1 %), Oulussa 182 000 € (- 3 %) ja Kuopiossa 215 000 € (+ 13 %).

Maanmittauslaitoksen kauppailasto kattaa vain kiinteistöt eikä siten asunto-osakkeita eikä vuokratontilla olevia omakotitaloja.

Rantamökkien hintojen lasku jatkui lähes kaikissa maakunnissa, mutta kauppa kävi.

Rantamökkien mediaaninhinta on laskenut tällä vuosikymmenellä 110 000 eurosta 85 000 euroon kaavoitetuilla alueilla, mutta kauppa käy, Toppinen sanoo.

Kalleinta oli Uudellamaalla, jossa kaava-alueilla sijaitsevat rantamökit maksoivat tänä vuonna keskimäärin 170 000 euroa. Tässä on laskua 8 % viime vuoteen.

Suunta oli sama myös Varsinais-Suomessa, jossa kesämökin sai hintaan 123 000 euroa eli 15 % halvemmalla kuin viime vuonna.

Mökkikauppojen määrä kasvoi viime vuonna tämän vuosikymmenen korkeimpaan määrään eli noin 3 700 kauppiaan koko Suomen alueella. Hintojen lasku on saanut kaupat liikkeelle.

Kiinteistökaupalla hyvä vuosi pitkästä ajasta

Vuonna 2019 tehtiin 64 300 kiinteistökauppaa. Se on noin 3 % enemmän kuin vuonna 2018 ja suurin määrä vuoden 2011 jälkeen, kertoo kiinteistöjen kauppahintarekisteristä vastaava rekisteripäällikkö Taisto Toppinen Maanmittauslaitokselta.

Tiedot ilmenevät Maanmittauslaitoksen kiinteistöjen kauppahintatilastosta, joka on kaikille avoin verkkopalvelu. Tiedot päivitetään verkkopalveluun kuukausittain Maanmittauslaitoksen ylläpitämästä kiinteistöjen kauppahintarekisteristä.

Tekstissä mainitut hinnat ovat mediaaninhintoja.

Komatsu Forestin palvelukeskus virallisesti käyntiin Jyväskylässä

Vuosi sitten Komatsu Forest Oy julkaisi tietoja Keski-Suomen uuden palvelukeskuksen rakentamisesta. Silloin kerrottiin, että perusteellisen selvittelytyön jälkeen sijoituspaikaksi oli valittu Jyväskylän Ampumaradantie, ja että uusi keskus sisältää useita mielenkiintoisia ratkaisuja. Nyt se on valmis ja avattu virallisesti 13.3.2020.

Muutto uusiin Jyväskylän Ampumaradantien tiloihin tapahtui tammi-kuun lopulla. Kulunut puolitoista kuukautta on käytetty normaalien työtehtävien ohessa rutiinien hiomiseen ja paikkojen saattamiseen lopulliseen kuntoon. Uusien tilojen olosuhteet ovat saaneet henkilökunnalta täydet pisteet; työturvallisuus, viihtyisyys ja mahdollisuus uusien tehokkaiden työskentelymenetelmien hyödyntämiseen näkyvät asiakkaille nopeampina läpimenoaikoina ja vakiintuneena työn laatu.

Koneyrittäjien palvelukysynnän näkökulma on ohjannut ratkaisuja. Nyt varaosien ja huoltopalvelun vastuuhenkilöt istuvat rinnakkain saman tiskin takana valmiina yhdessä ratkaisemaan asiakkaan tilannetta ja ovat viemässä nopeasti asioita eteenpäin. Asentajien välillä on rutiinihuolloissa tarkka sovitettu etenemistä sujuvoittava työnjako.

Palvelukeskuksen portit ovat asiakkaille avoinna vuorokauden ympäri, kiitos porttien ja ovien modernin lukitusjärjestelmän; koneita voi tuoda huoltoon ja noutaa koneyrityksen omaan työrytmiin sopivalla hetkellä, vaikka keskeillä yötä.

Jari Nurminen: Kaikki meni suunnitelmien mukaan, henkilökunnan määrä kasvaa. Jo nyt voidaan sanoa, että uudessa palvelukeskuksessa täyttyivät kaikki ne tavoitteet, jotka asetimme huolto- ja varaosapalvelulle. Koska kysyntä lisääntyy, tämän hetken henkilömäärää lisätään tarpeen mukaan. Myös palvelun tarjonta monipuolistuu, juuri tällä hetkellä etsimme Ampumaradantien tiimiin ammattitaitoisia metsäkoneasentajia sekä käyttökouluttajia, jonka tehtävänä on perehdyttää Komatsu-yrittäjät ja -kuljettajat hyödyntämään koneiden ominaisuuksia mahdollisimman laajasti. Lisääntyneet metsäkoneiden huoltosopimukset ovat yksi syy palvelukysynnän kasvulle. Näissä uusissa viihtyisissä tiloissa, kun työtä tehdään uusilla tavoilla, määräaikaishuoltojen suoritusajoina saadaan lyhennettyä. Samalla suoritusten laatu ja turvallisuus paranevat.

Jyväskylän palvelukeskuksen avauksen on ollut alusta alkaen Jari Nurminen vastuulla, hän siirtyy nykyisestä asiakaspalvelupäällikön tehtävästä Komatsu Forest Oy:n toimitusjohtajaksi huhtikuun alussa.

Komatsu Forest Oy:n Jyväskylän palvelukeskus avattiin virallisesti perjantaina 13.3.2020. Avajaisia vietettiin avoimien ovien muodossa. Paikalla oli asiakkaita laajalti toimipisteen toiminta-alueelta, yhteistyökumppaneita sekä muita metsäkoneista ja niihin liittyvistä palveluista kiinnostuneita.

Pienten turvesoiden ympäristöluvitukseen vauhtia mallihakemuksella

Koneyrittäjät ovat julkaisseet mallihakemuksen pienten, alle 10 hehtaarin turvesoiden ympäristöluvan hakemisen helpottamiseksi.

Mallihakemuksen tarkoituksena on auttaa jo toiminnassa olevan turvesuon omistajaa hahmottamaan, mitä kaikkea mahdollisimman viimeistelyyn ympäristölupahakemukseen tulee kirjoittaa ja liittää, jotta ympäristöluvan saamiseen kerralla olisi mahdollisimman hyvät mahdollisuudet, kertoo asiantuntija **Ville Järvinen** Koneyrittäjistä.

Mallihakemus löytyy verkkosivulta: www.koneyrittajat.fi/alle10ha.

Suomessa on ELY-keskusten arvion mukaan noin 450 alle 10 hehtaarin jo toiminnassa olevaa turvetuotantoaluetta, joiden pitää voimaan tulleiden lakimuutosten vuoksi hakea toiminnalleen ympäristölupaa, jotta turvetta saisi nostaa jatkossakin. Nämä suot keskittyvät Etelä-Pohjanmaan ja Satakunnan alueille sekä Keski-Suomen pohjoisosiin.

Koneyrittäjät ovat tehneet useamman vuoden töitä, jotta pienten, alle 10 hehtaarin turvetuotantoalueiden ympäristölupamaksu saataisiin taloudellisesti järkevälle tasolle. Tällä hetkellä se taso on noin puolet yli 10 hehtaarin turvetuotantoalueen lupamaksusta.

Näiden pienten turvetuotantoalueiden tuottajien pitää ratkaista tuotantonsa tulevaisuus. Käytännössä vaih-

toehtoina on joko jättää ympäristölupahakemus määräaikaan mennessä aluehallintovirastolle, jättää turvesuo täysin kotitarvekäyttöön tai lopettaa turvetuotanto.

Turvetuotannon lopettamistakaan tuottaja ei selviä ilman kustannuksia. Turvetuotantoalue pitää saattaa sellaiseen tilaan, että turvesuon valunta estetään. Tämä tarkoittaa oien tukkimista ja esimerkiksi alueen nurmettamista tai kosteikon rakentamista. Lisäksi toiminnan lopettamisesta tulee tehdä ELY-keskukseen ilmoitus.

Tällä hetkellä olen huolissani siitä, että tuottajat vielä hieman viivyttelevät ratkaisujaan. To.siasia on, että ympäristölupahakemuksia tekeviä ammattilaisia on rajoitettu määrä ja määrärajan lähestyessä henkilölöresurssit vähenevät ja ympäristölupahakemuksen valmistelu saattaa kallistua, Järvinen kertoo.

Pienten, jo toiminnassa olevien turvesoiden ympäristölupahakemuksien tulee olla elokuun loppuun mennessä aluehallintovirastoilla. Järvinen kehottaakin turvetuottajia tekemään nyt päätöksensä ja valmistelemaan ympäristölupahakemukset ennen tuotantokautta.

Lisätietoja: asiantuntija Ville Järvinen, puh. 040 9009 424 Koneyrittäjät on energia-, maarakennus- ja metsäalan koneyrittäjien valtakunnallinen yrittäjä- ja työnantajajärjestö.

Kuvassa vasemmalta oikealle Bosch Rexrothin Lassi Perämäki ja tunnustuksen vastaanottaja Onni Kuusela Hydjan Oy:lta sekä Bosch Rexrothin Jari Peltola ja Saku Kulmala.

Hydjan Oy on Bosch Rexrothin vuoden 2019 jälleenmyyjä

Bosch Rexroth Oy:n laaja jälleenmyyntiverkosto kokoontui yhteiseen tapahtumaan tammikuun lopussa. Tapahtumassa vuoden jälleenmyyjäksi valittiin Hydjan Oy.

Yhtenä maailman johtavista voimansiirto- ja ohjausteknologioiden toimittajista Bosch Rexroth pystyy takaamaan kaikenkokoisten koneiden ja järjestelmien tehokkaan, suorituskykyisen ja turvallisen toiminnan. Yritys hyödyntää globaalia kokemustaan liikkuvan kaluston sovellusten, koneenrakennuksen ja -suunnittelun sekä tehdasautomaation markkinasegmenteistä. Älykkäiden komponenttien sekä mukautettujen järjestelmäratkaisujen ja palvelujen avulla Bosch Rexroth luo suotuisan ympäristön täysin liitettävälle ratkaisuille. Bosch Rexroth tarjoaa asiakkailleen hydraulikkaa, sähköistä voimansiirtoa, ohjaus- ja vaihdeteknologiaa sekä lineaarisen liikkeen ja kokoonpanon teknologiaa, johon sisältyvät esineiden internetin vaatimat ohjelmistot ja rajapinnat. Maailmanlaajuisesti Bosch Rexroth työllistää noin 30 500 henkilöä, liikevaihdon ollessa noin 5,5 miljardia euroa (2017).

Tiekuntien vuosikokouksia syytä siirtää – tiemaksut silti laskutukseen

Keväällä eletään yksityisteiden tiekuntien kiivainta kokousaikaa ja nyt elämme poikkeuslaatuista tilannetta pandemian suhteen.

Tieyhdistys suosittelee noudattamaan viranomaisten ohjeita ja maalaisjärkeä myös tiekuntien vuosikokousten suhteen eli turhia kokoontumisia on syytä välttää. Kokouksen ajankohtaa koskevista aiemmista päätöksistä on syytä joustaa. Vuotuisten tiemaksujen laskuttaminen edellyttää periaatteessa tiekunnan kokouksessa vahvistettua maksuunpanoluetteloa ja laskutus tapahtuu vastaa kokouksen jälkeen. Nyt eletään poikkeustilaa ja tiekunnan on kuitenkin saatava rahaa toimintansa pyörittämiseen.

Tieyhdistys katsoo tässä tilanteessa olevan järkevää lähettää tiemaksulaskut edellisten yksiköiden mukaisesti ja liittää mukaan lyhyt selostus siitä, että on päädytty poikkeukselliseen ratkaisuun maksuennakkojen keräämiseksi. On myös syytä painottaa, että mikäli yksiköt myöhemmin järjestettävässä tiekunnan kokouksessa muuttuvat, tulee tiekunta omaaloitteisesti oikaisemaan väärin laskutetut maksut.

–On selvää, että tiekunnan on toimittava myös poikkeusoloissa, vaikka yksityistielaisissa ei tähän sopivaa säädöstä olekaan, toteaa **Simo Takalammi**.

Mikäli tiekunnan kokous ei siedä lykkäämistä esimerkiksi peruskunnostushankkeen vuoksi niin kokousmenettelyt on syytä valita turvallisiksi. Kokous voidaan pitää esimerkiksi ulkona ja osallistujien kanssakäymisen saadaan mahdollisimman vähäiseksi.

Isot traktorit olivat myös koeajettavissa, edessä 660 Arion.

Hankkija Oy käynnisti Hyvinkäältä 6.3. Claas - esittelyt

Claas - maatalouskoneiden Suomen esittely Hankkijan toimesta kiersi maaliskuussa yhdeksän paikkakuntaa.

Maaseudun Tulevaisuuden kansainmainos 24.2. saavutti hyvin ko Suomen maatalousyrittäjät. Hyvinkään esittely keräsi mukavan joukon maatalouden opiskelijoita, harjoittajia ja konemiehiä. Claas Arion traktoreista esillä olivat 420, 650 ja 660 mallit. Axion 850 edusti järeintä kokoluokkaa.

Claas pyöräkuormaajista esillä olivat Torion Sinus 537 ja 644 mallit. Koneita koeajettiin ahkerasti aurinkoisessa säässä. Uuden traktorin ostajalle oli tarjolla veloituksetta lisävarusteita useamman tonnin edestä. Kahvin ja makkaran kanssa päivä keräsi vankan yleisön. Hankkijalle, uuden konemalliston lanseeraus kiinnosti yleisöä.

Claas - kurottaja ja pyöräkuormaajat kiinnostivat konemiehiä ja naisia. Kuvassa pyöräkone Torion 537.

Turpeella on pelastettu tämän talven lämmöntuotanto

Kuluneen puolen vuoden aikana säät ja lakot ovat osoittaneet turpeen tarpeellisuuden polttoon perustuvassa energiantuotannossa. Puuta ei ole ollut riittävästi tai se on ollut huonolaatuista. Turpeen avulla lämpöä on voitu tuottaa näissä poikkeuksellisissakin oloissa. –Olisi vastuutonta poistaa turve polttoainevalikoimasta kielloilla tai verotuksella, sanoo Koneyrittäjien varapuheenjohtaja Marko Vainionpää.

Metsäteollisuuden työsulun ja lakkojen takia sahoilta ja muilta tuotantolaitoksilta ei viikkoihin syntynyt purua ja puun kuorta. Suuri osa energiantuotantoa on niiden varassa. Apuun huudettiin turvetta.

Merkittävä osa metsähakkeesta tehdään uudistushakkuissa syntyvästä latvusmassasta. Uudistushakkuiden määrä on pienentynyt ainakin hetkellisesti.

Energiaa tuotetaan Suomessa hakkeella ja turpeella. Turve auttaa, kun puupolttoaineesta on pulaa, tuotannossa on vaikeuksia taikka puupolttoaineen laatua pitää parantaa. Puusta ja turpeesta on mahdollista termipuuhun, mikä sekään ei aina ole varma polttoaine. Suomen ulkopuolellakin saatava.

Suurin metsähakkeen raaka-aine on niin sanottu pienpuu, josta iso osa tuotetaan nuorten metsien kunnostushakkuissa. Ne ovat olleet kestävästi kuitupuutalouden rahoituslain (Kemera) tuen piirissä. Tuella näistä hakkuista on tehty jotenkin kannattavia. Tukijärjestelmää uusitaan parhaillaan ja tuki näyttää poistuvan. Se vaikuttaa väijäämättä pienpuun hankintaan näistä kohteista. Energian tuottajalle tärkeää on polttoaineen hinta ja nuoren metsän hakkuusta tuleva rannkapuu on kaikkein kalleinta puuta polttajalle. Katseet siirtyvät kuitupuuhun ja tuontipuuhun.

Märät kelit viime syksynä ja tänä talvena aiheuttavat sen, että toimitettava puupolttoaine on monin paikoin liian kosteaa. Polttoprosessit eivät toimi hyvin liian märällä polttoaineella. Myös tulevien lämmityskausien puupolttoaineiden hankinta on ollut vaikeuksissa. Nyt jo tiedetään, että ainakin kotimaisesta energiapuusta on myös ensi

talvena pulaa. Apuun on huudettu turvetta ja se auttaa myös ensi talvena.

Keskitalven sateet muun muassa Etelä-Suomessa pehmentivät tiet niin, että alempiasteisten teiden varsilla olevia energia-puuvarastoja ei ole päästy tarvitta vastaavasti hakettamaan. Tilalle on tarvittu turvetta. Sen varastopaikat ovat vakioita ja kulkuhyteydet niille toimivat.

Viime vuoteen saakka kuitupuusta oli kova kysyntä ja kaikki kuitupuuta käytettiin teollisuudessa. Teollisuus on esittänyt huolensa siitä, että kuitupuuta käytetään suoraan polttamiseen. Turpeen käyttö tasaa kysyntäpiikeissä energiantuotannosta aiheutuvaa painetta puun kysyntään.

– Turpeella on roolinsa puun apupolttoaineena ja huoltovarmuuden takaajana. Turpeen käyttö vähenee luonnostaan päästöoikeuksien hinnan noustessa. Olisi huonoa politiikkaa katkaista turvetuotannolta kokonaan siivet yksinomaan sen päästöjen takia. Puuhun ja sen polttoon perustuva energiantuotanto ei ole ollenkaan ongelmantonta. Se tarvitsee varmuuden ja laadun takaamiseksi turpeen vierelleen. Tuontipolttoaineisiin verrattuna turpeen etuna on lisäksi kotimaisuus, työllistävyyt ja sen myötä positiiviset aluealustusehdotukset, Vainionpää toteaa.

FinnMETKO
2020
Jämsä 3.-5.9.

Työssäoppiminen tarvitsee remonttia ja resursseja toimiakseen pienyritysvaltaisilla konetyöaloilla

Laaja joukko metsä- ja infra-alan toimijoita julkisti tänään alan yrityksissä tapahtuvaa työsäöppimistä koskevan keskustelupaperin. Toimijoiden yhteinen huoli on työvoiman, etenkin maarakennus- ja metsäkoneenkuljettajien saatavuuden turvaaminen näille yhteiskunnalle tärkeille aloille. Työssäoppiminen on keskeinen keino varmistaa valmistuvien ammattilaisten osaamista, mutta se tulee kohtuuttoman kalliiksi työssäoppimispaikkoja tarjoaville konealan yrittäjille.

Vuonna 2018 opiskeli metsäalan perustutkinto- ja metsäkoneenkuljettajan osaamisalueella 1257 ja rakennusalan perustutkintoja maarakennuskoneenkuljetuksen osaamisalueella 1104 opiskelijaa. Opiteiden taitojen käytäntöön soveltamiseksi sekä työelämätaitojen kartuttamiseksi ammatillisesta perustutkinnosta osa suoritetaan työpaikoilla, valtaosa pienissä ja keskisuurissa, hyvin pääoma- valtaisissa koneyrityksissä.

"Infra- ja metsäalan pienet ja suuret yritykset ja työntekijät sekä järjestöt jakavat huolen tekijöiden riittävyydestä tulevaisuudessa. Infra-alan ja metsäalan ammatit ovat motivoivia, kiinnostavia ja muuttuvia ammatteja, joissa uutta tekniikkaa otetaan koko ajan käyttöön. Paras tapa oppia ammattiin on tehdä työtä ammattilaisten ohjauksessa. Tämän tulee olla valtavirta alan koulutuksessa ja koulutuksen rahoituksessa. Asia pitäisi huomioida myös koulutuspolitiikassa.", toteaa Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi**.

Työssäoppiminen on arvokas ja kehittämisen arvoinen osa ammatillista koulutusta – myös kone-aloilla

Maarakennuskoneentai metsäkoneenkuljettajaksi opiskeleville kertyy suuri määrä tietoa ja taitoa heidän työssäoppimisaikanaan koneyrityksissä. Selvityksen mukaan kokemukset työssäoppimisesta ovat olleet pääosin myönteisiä niin oppilaitoksissa, yrityksissä kuin alalle valmistuneiden ammattilaisten keskuudessa. Tuoreet ammatilliset kertovat työssäoppimisjakson olleen keskeinen vaihe käytännön työn oppimisen kannalta.

Työssäoppijan ohjaaminen vie yhden työpäivän viikossa

Selvitys osoittaa, että työssäoppimiseen koneyrityksissä liittyy myös paljon haasteita. Koska yksittäinen koneenkuljettaja vastaa koko tuotantoprosessista, pienissä yrityksissä kalliiden koneiden antaminen

työssäoppijoiden ajettavaksi tarkoittaa tuotannon hidastumista, keskeytyksiä ja merkittäviä tuotannon menetyksiä.

"Kun esimerkiksi hakkuukone pysähtyy, koneyrittäjän koko "tehdas" seisoo. Siitä aiheutuu kohtuuttoman suuria tulomenetyksiä yksittäiselle yrittäjälle. Niinpä ei ole yllätys, että yrittäjät enenevästi kieltäytyvät työssäoppimispaikkojen tarjoamisesta. Nykyjärjestelmä ei huomioi työnantajarakenteen muutosta, työnantajien sirpaloitumista yhä pienemmiksi, mikä ongelma korostuu pääoma- valtaisilla konetyöaloilla. Samalla syrjitään näille aloille opiskelemaan haluavia.", kommentoi Koneyrittäjien toimitusjohtaja **Matti Peltola**.

Työssäoppimispaikkoja tarjonneet yritykset kertovat myös, että tuki oppilaitoksilta on vähäistä. Noin puolet kyselyyn vastanneista yritysten edustajista ei muista oppilaitoksen edustajan käyneen ohjaamassa opiskelijaa työmaalla kertaakaan. Alan työpaikat ovat hajallaan ja etäisyydet oppilaitoksiin saattavat venähtää satoihin kilometreihin. Työssäoppijan ohjaaminen jääkin pääosin yrityksessä nimetyn vastuullisen työpaikkaohjaajan tehtäväksi. Kyselytutkimus osoittaa, että ohjaaja käyttää keskimäärin yhden työpäivän viikosta työssäoppijan ohjaamiseen.

Työsarkaa joka taholle

Raportin perusteella alan toimijoita kannustetaan alan vetovoiman parantamiseen ja työssäoppimisen pohjana olevaan koulutussopimukseen perehtymiseen. Oppilaitosten tulisi vaihtaa aktiivisesti työssäoppimisjaksoihin liittyviä parhaita käytäntöjä sekä pohtia työssäoppimisjakson ajoittamista niin, että opiskelija olisi valmiimpi käytännön töihin.

Poliittisessa päätöksenteossa tulisi miettiä, miten julkiset toimijat, kuten kunnat ja valtio voisivat omissa hankinnoissaan huomioida työmailla tapahtuvan työssäoppimisen, ja olisiko käytöstä poistetun koulutuskorvausmallin uudelleenarvioiminen paikallaan erityistoimialoilla.

Lisätietoja:

Matti Peltola, toimitusjohtaja, Koneyrittäjät ry, matti.peltola@koneyrittajat.fi, puh. 040 900 9412
Matti Harjuniemi, puheenjohtaja, Rakennusliitto, matti.harjuniemi@rakennusliitto.fi, puh. 050 1586
Melina Mäntylä, tutkimusjohtaja, Aula Research Oy, melina.mantyla@aularesearch.fi, puh. 040 821 7842

Liite: Raportti

Taustaa toteutetuista selvityksistä: Selvityksen aineisto on koottu kahdella kyselytutkimuksella sekä laadullisin haastatteluin. Aineistoon kuuluu kyselytutkimus, johon vastasi 95 alan nuorta ammattilaista ja yrittäjien parissa toteutettu kyselytutkimus, johon vastasi 190 koneyrittäjää. Lisäksi osana selvitystä on haastateltu 20:tä maarakennuskoneja metsäkonealan yrittäjää, kymmentä opettajaa ammatillisista oppilaitoksista, sekä viittä metsäkonealan loppuasiakasta. Kyselytutkimusten aineisto on kerätty marras-joulukuussa 2019 ja haastattelut toteutettu loka-kuun 2019 ja tammikuun 2020 välillä. Keskustelupaperi on osa Infra ry:n, Koneyrittäjät ry:n, Metsä Groupin, Metsähallituksen, Rakennusliiton, Stora Enson, Teollisuusliiton sekä UPM:n rahoittamaa tutkimushanketta, jonka on toteuttanut Aula Research.

oikaisu

KY kalenterissa ja KY työpäiväkirjassa 2020

Etelä-Suomen puheenjohtajan

Timo Laihon

puhelinnumero on virheellinen;

oikea numero on 0400 353 993

Pahoittelemme virheellistä puhelinnumeroa.

eepe.fi

MESSUTEKSTIILIT JA LIIKELAHJAT

FinnMETKO yhteistyökumppani

Ota yhteyttä myyntiimme:
045 6075072, jukka.nurmi@eepe.fi

VMV Media

Valtakunnallista Ulkomainontaa

FOREXPO

EUROOPPALAISET METSÄNHOITO- JA METSÄTALOUSHMESSUT

MIMIZAN
(Ranska)

17.-19.
KESÄKUUTA
2020

FOREXPO.FR

Koneyrittäjän
Työpäiväkirja 2020

Koko A4 (210 x 297
Hinta 7 € (+alv) /kpl

Tilaukset
toimisto@
koneyrittajat.fi
☎ 040 9009410

Tuotteisiin
lisätään
toimituskulut,
minimiveloitus 5 €
/tilaus

MAAMESS

VIRON SUURIMMAT MAASEUTUMESSUT

10.-12. SYYSKUUTA

2020

MARGUS@TARTUNAITUSED.EE | PUH. +372 504 2575
FR.R.KREUTZWALDI 60, 51006, TARTTO, VIRO

TARTOSSA (EST)

WWW.MAAMESS.EE

Ennakkomyynti on alkanut!

Älä anna koneen hyytyä. Tilaa messutarjoilut ennakkoon.

FinnMetkon ravintolapalveluista vastaava Casseli Catering toimittaa tarjoilut niin henkilökunnan kuin messuvieraiden virkistykseksi

- kahvitukset lisukkeineen
- makeat leivonnaiset
- täytetyt sämpylät ja kolmioleivät
- virvoitusjuomat ja vedet
- kylmäkaapit osastoille

Jotain extraa? Meiltä myös salaattit, cocktailpalat, hoderit ja muut erikoistoiveet esimerkiksi osaston teeman mukaan.

CASELI
CATERING

Tilaukset ja tiedustelut:
myyntimetko@casseli.fi

Uutuusmallin tilavuus jopa 12 000 litraa!

DTD-2990
(3 000 litraa)

DPU-9000
(9 000 litraa)

Uuden sukupolven konttiratkaisuja polttoainehuoltoon

- Mobiiliyöaseman polttoainehuoltoon mm. infratyömaat, kiviainestuotanto, asfalttiasemat ja betonituotanto
- Työmaan sähkön tuottamiseen ja koneiden tankkaamiseen
- Varastointiin ja siirtoihin säännösten mukaisesti

KYSY LISÄÄ MYYJILTÄMME!

Timo Linjamaa puh. 050 64 341
Mikko Siiki puh. 040 724 6379
Ari Koivisto puh. 044 743 0440

www.finncont.com

vaihde 03 485 411 | Finncont Oy

vaihde 03 872 020 | Finncont Ympäristötuotteet Oy

KONEYRITTÄJÄT
Finnmetko Oy

MASCUS
www.mascus.fi

 38000 € 2007 Volvo FM13 440 480 000 h, Vantaa ID: D3E499AE Aki Tiainen +358 400404513	 85000 € 2010 Hitachi ZX 670 LC H-3 19 900 h, Kontiolahti ID: 450B4320 Antti Nevalainen +358 400378700	 320000 € 2014 Volvo FH16 700 8 400 h, Hauho ID: CB8DD2B6 Mika Eerola 0504956969	 71613 € 2017 Amazon UX 4200 Super Uusikaupunki ID: E0B68828 Tomi Wikman +358 408675567
 90000 € 2008 Ponsse Beaver 17 700 h ID: 091FC0C8 Henri Tarvainen +358 505638047	 200000 € 2016 John Deere 1070 E 9 500 ID: AA602115 Jyrki Vääräkoski +358 407591802	 105000 € 2010 John Deere 1270E 21 500 h, Alavieska ID: FDC31187 Jyrki Vääräkoski +358 407591802	 Soita 2015 Logset 8F GT 9 960 h, Savonlinna ID: E36AFE41 Ville Laamanen 0503046412

Lisätietoa yllä olevista ilmoituksista saat syöttämällä ID:n Mascuksen etusivulla olevaan ID hakuun.

Haluatko koneilmoituksesi Koneyrittäjä-lehteen ja Mascus sivustolle? Käy lisäämässä ilmoituksesi osoitteessa www.mascus.fi!

Tehoa ja tarkkuutta!

UUTUUS!

Lisävarusteena ympäripyörivä rotaattori [kuvassa]

www.kone-ketonen.fi

Keto-S1

ECO LD 3

tav.fi

BEHIND THE WHEEL YOU'RE IN CHARGE OF SAFETY

Keep your trailer secured in all conditions on all roads. Choose TAV coupling devices.

M. Korte Oy
Menotie 2
FI-33470 Ylöjärvi

+358 3 371 2347
sales@tav.fi
tav.fi